

Ocena Stanu Bezpieczeństwa Sanitarnego Miasta Świętochłowice w 2023 roku

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Chorzowie

PSSE Chorzów

Ocena Stanu Bezpieczeństwa Sanitarnego Miasta Świętochłowice w 2023 roku

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Chorzowie

Spis treści

1.	Informacje ogólne	5
2.	Sekcja Epidemiologii - sytuacja epidemiologiczna na nadzorowanym terenie.....	5
2.1.	Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych	6
2.1.1.	COVID-19	7
2.1.2.	Choroby przenoszone drogą pokarmową	9
2.1.3.	Choroby wieku dziecięcego	10
2.1.4.	Choroby wektorowe	11
2.1.5.	Wirusowe zapalenie wątroby.....	11
2.1.6.	Choroby przenoszone drogą płciową	11
2.1.7.	Inwazyjne choroby wywołane przez bakterie Neisseria meningitidis, Streptococcus pneumoniae, Haemophilus influenzae typu b	12
2.1.8.	Choroby środowiskowe	12
2.1.9.	Grypa oraz zachorowania grypopodobne	12
2.1.10.	Gruźlica	13
2.1.11.	Zachorowania wśród uchodźców	13
2.2.	Ogniska epidemiczne.....	13
2.3.	Zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi.....	13
2.4.	Program eradykacji polio myelitis i eliminacji odry i różyczki.....	14
2.5.	Szczepienia ochronne	15
2.5.1.	Szczepienia ochronne - analiza wykonawstwa szczepień ochronnych	15
2.5.2.	Szczepienia obowiązkowe	15
2.5.3.	Szczepienia zalecane.....	17
2.5.4.	Kontrole w zakresie szczepień ochronnych	17
2.5.5.	Niepożądane Odczyny Poszczepienne	18
2.6.	Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	18
2.6.1.	Stan sanitarny szpitali.....	19
2.6.2.	Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, innych niż szpitalne.....	20
2.6.3.	Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych	20
2.6.4.	Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy.....	21
2.6.5.	Inne obiekty	21
2.7.	Akcje deratyzacyjne	21
2.8.	Interwencje.....	22
3.	Sekcja Higieny Żywności, Żywnienia i Przedmiotów Użytku	23

3.1.	Charakterystyka obiektów nadzorowanych	23
3.2.	Ocena stanu sanitarnego- ogólna	23
3.3.	Ocena stanu sanitarnego-szczegółowa.....	23
3.3.1.	Zakłady produkcji żywności	23
3.3.2.	Zakłady obrotu żywnością	24
3.3.3.	Zakłady żywienia zbiorowego	24
3.4.	Ocena transportu żywności.....	25
3.5.	Akcja MARKET	25
3.6.	Jakość zdrowotna środków spożywczych/Sekcja HŻŻiPU	25
3.6.1.	Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych	25
3.6.2.	Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu i UE.	25
3.7.	Nadzór nad materiałami do kontaktu z żywnością/Sekcja HŻŻiPU	26
3.8.	Skargi i interwencje/Sekcja HŻŻiPU	26
3.9.	Ocena i wnioski końcowe/Sekcja HŻŻiPU	26
4.	Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska.....	27
4.1.	Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej/NS-HKiŚ	27
4.2.	Podmioty lecznicze	28
4.3.	Ustępy publiczne i ogólnodostępne	28
4.4.	Pływalnie kryte i odkryte	29
4.5.	Domy pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej.....	29
4.6.	Obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	30
4.6.1.	Pensjonaty	30
4.6.2.	Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie.....	30
4.7.	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria, oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług	31
4.7.1.	Zakłady fryzjerskie	31
4.7.2.	Zakłady kosmetyczne	31
4.7.3.	Zakłady tatuażu.....	32
4.7.4.	Zakłady odnowy biologicznej	32
4.7.5.	Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług	33
4.8.	Tereny rekreacyjne.....	33
4.9.	Cmentarze	34
4.10.	Domy przedpogrzebowe	34
4.11.	Inne	34
4.11.1.	Apteki	34
4.11.2.	Obiekty sportowe	34
4.11.3.	Przystanki kolejowe	35
4.11.4.	Przystanki autobusowe.....	35
4.11.5.	Pozostałe obiekty	35
4.12.	Nadzór nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi	36
4.13.	Interwencje	36
4.14.	Akcje i współpraca akcyjna z innymi komórkami psse/jednostkami/organami.....	38
4.15.	Ocena jakości sanitarnej wody	38
4.16.	Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi	38
4.17.	Ciepła woda użytkowa	40
4.18.	Woda na pływalniach.....	41
5.	Sekcja Higieny Pracy - ocena warunków higieny pracy	43
5.1.	Nadzór bieżący nad zakładami pracy	43
5.2.	Nadzór nad czynnikami o działaniu rakotwórczym lub mutagennym	46
5.3.	Nadzór nad szkodliwymi dla zdrowia czynnikami biologicznymi.....	47

5.4.	Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami/ Sekcja Higieny Pracy	47
5.5.	Nadzór nad produktami biobójczymi /Sekcja Higieny Pracy	48
5.6.	Nadzór nad prekursorami narkotyków /Sekcja Higieny Pracy.....	49
5.7.	Nadzór nad produktami kosmetycznymi /Sekcja Higieny Pracy	49
5.8.	Choroby zawodowe /Sekcja Higieny Pracy.....	49
5.9.	Promocja Zdrowia /Sekcja Higieny Pracy.....	50
5.10	Nadzór nad środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi /Sekcja Higieny Pracy	51
6.	Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży - ocena stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów oświatowo- wychowawczych w Świętochłowicach za rok 2023	52
6.1.	Nadzór nad obiektami/NS-HD	52
6.1.1.	Żłobki i kluby dziecięce.....	53
6.1.2.	Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego.....	53
6.1.3.	Szkoły.....	53
6.1.4.	Placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.....	54
6.2.	Podsumowanie/NS-HD	55
7.	Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	56
7.1.	Wydawanie stanowisk w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.....	56
7.2.	Uzgodnianie przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych.....	57
7.3.	Uzgodnianie dokumentacji projektowych.....	58
7.4.	Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych	59
8.	Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej.....	63
8.1.	Działania z zakresu kształtowania zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób zakaźnych dla ogółu społeczeństwa	63
8.2.	Programy i akcje edukacyjne dla przedszkoli	64
8.3.	Programy i akcje edukacyjne dla szkół podstawowych	65
8.4.	Programy i akcje edukacyjne dla szkół ponadpodstawowych	65
8.5.	Działania w mediach społecznościowych, Twitter, Facebook oraz stronie internetowej	66

Spis tabel:

Tabela 1	Liczba zakładów objętych nadzorem w latach 2021-2023.....	43
Tabela 2	Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach w latach 2021-2023	43
Tabela 3	Liczba zakładów skontrolowanych w latach 2021-2023.....	44
Tabela 4	Liczba decyzji wydanych w latach 2021-2023.....	45
Tabela 5	Liczba decyzji w sprawie chorób zawodowych wydanych w latach 2021-2023.....	50

Spis rysunków:

Rysunek 1	Liczba potwierdzonych zakażeń SARS-CoV-2	8
Rysunek 2	Liczba zgonów wywołanych zakażeniem SARS-CoV-2.....	8
Rysunek 3	Odsetek zaszczepionych dzieci w 3 r.ż. na terenie Świętochłowic.....	16
Rysunek 4	Liczba dzieci których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych na terenie Świętochłowic 2019-2023	16
Rysunek 5	Niepożądane odczyny poszczepienne 2020-2023.....	18
Rysunek 6.	Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej w latach 2020-2023	27
Rysunek 7.	Rodzaje wniesionych interwencji w 2023 roku	37
Rysunek 8.	Zasadność interwencji w latach 2020-2023	37

Rysunek 9. Liczba próbek wody pobranych w latach 2022-2023.....	39
Rysunek 10. Liczba pobranych próbek ciepłej wody w latach 2022-2023	40
Rysunek 11. Dane porównawcze za lata 2021-2023	45
Rysunek 12. Opinie dotyczące projektów w latach 2018-2023.....	58
Rysunek 13. Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów w Świętochłowicach	60
Rysunek 14. Ilość odebranych obiektów/obiektów z usterkami w latach 2019 - 2023	61
Rysunek 15. Ilość odbiorów w latach 2020 - 2023 dla wybranych rodzajów obiektów	62

Spis zdjęć:

Zdjęcie 1 COVID-19.....	7
Zdjęcie 2 Sekwencjonowanie DNA	9
Zdjęcie 3 Bakterie i zarazki na warzywach	9
Zdjęcie 4 Wysypka na ciele dziecka	10
Zdjęcie 5 Znak ostrzegawczy w lesie	11
Zdjęcie 6 Wynik testu pozytywnego grypy A/B	12
Zdjęcie 7 Szczur	21
Zdjęcie 8 Dezynsekcja	22
Zdjęcie 9 Koalicjanci podczas spotkania w siedzibie Stacji	67
Zdjęcie 10 Spotkanie PPIS w Chorzowie w Urzędzie Miasta w Świętochłowicach	67
Zdjęcie 11 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie podczas otwarcia konferencji „Świadomy Personel=Bezpieczny Pacjent”	68
Zdjęcie 12 Uczestnicy konferencji „Świadomy Personel=Bezpieczny Pacjent”	68
Zdjęcie 13 Spotkanie informacyjno-edukacyjne z rodzicami w SP nr 4 w Świętochłowicach	69
Zdjęcie 14 Walizka instruktazowa	69
Zdjęcie 15 Otwarcie spotkania w Środowiskowym Domu Samopomocy w Świętochłowicach	70
Zdjęcie 16 Warsztaty profilaktyczne z użycie alko i narkogogli podczas festynu	70
Zdjęcie 17 Stanowisko profilaktyczne podczas festynu	71
Zdjęcie 18 Stanowisko profilaktyczne podczas XII Pikniku Organizacji Pozarządowych w Świętochłowicach	71
Zdjęcie 19 Wystawa w centrum Kultury Śląskiej w Świętochłowicach.....	72

1. Informacje ogólne

Miasto na prawach powiatu, położone w południowej Polsce, na terenie Górnego Śląska, na obszarze obejmującym Górnośląski Okręg Przemysłowy. Przez miasto przepływa rzeka Rawa, największym z 13 naturalnych zbiorników wodnych jest Staw Kalina. Miasto graniczy z Bytomiem, Chorzowem i Rudą Śląską. Układ przestrzenny miasta tworzą dwa skupiska zwartej zabudowy - obiektów przemysłowych przemieszanych z budownictwem mieszkaniowym.

Dzielnicami Świętochłowic są:

- ✓ Centrum
- ✓ Zgoda
- ✓ Lipiny
- ✓ Chropaczów
- ✓ Piaśniki.

Obszar miasta obejmuje 13,31 km². W roku 2023 roku zamieszkiwało je 45 644 osoby.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie sprawuje nadzór sanitarny na obszarze miast Chorzów oraz Świętochłowice o łącznej powierzchni: - 46,51 km². PPIS w Chorzowie obejmuje swoim nadzorem ludność w liczbie 146 828 osób, w tym dzieci i młodzież objęta PSO – 25 794 osoby.

2. Sekcja Epidemiologii - sytuacja epidemiologiczna na nadzorowanym terenie

W 2023r. Sekcja Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie prowadziła działania związane z zapobieganiem oraz zwalczaniem chorób zakaźnych, zakażeń oraz zatruc u ludzi, przeprowadzała wywiady epidemiologiczne z osobami chorymi i zakażonymi, prowadziła monitoring bieżącej sytuacji epidemicznej, prowadziła statystyki oraz realizowała sprawozdawczość w tym zakresie. Kontynuowano nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych przewidzianych obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych oraz gospodarką preparatami szczepionkowymi. Podejmowano działania w ramach zgłaszanych przez mieszkańców interwencji. Prowadzono nadzór nad zakładami lecznictwa w zakresie oceny stanu sanitarnego, opracowania, oceny stopnia wdrożenia i realizacji procedur zapobiegających zakażeniom szpitalnym, prawidłowości działań Komitetów i Zespołów Kontroli Zakażeń Szpitalnych, w tym współpracy w zakresie występujących zakażeń i chorób zakaźnych.

Na bieżąco śledzona była sytuacja epidemiologiczna w powiecie, ze szczególną uwagą ukierunkowaną na rozwój wydarzeń dotyczących poziomu i transmisji zakażeń. Narzędziem informatycznym, które umożliwiło szybkie wprowadzanie danych, cyfrową obsługę procesów związanych z epidemiologią, ze szczególnym uwzględnieniem COVID-19, był System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIs).

Podobnie jak w roku poprzednim, w roku sprawozdawczym nastąpił dalszy spadek zachorowań na COVID-19. W związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 14.06.2023 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. 2023r., poz. 1118) z dniem 01.07.2023r. zniesiono stan zagrożenia epidemicznego. Zniesiono m.in. obowiązek zasłaniania ust i nosa w podmiotach leczniczych. Kontynuowano jednak raportowanie danych dotyczących liczby chorych na COVID-19, przebiegu

ich zachorowania oraz zgonów z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Zebrane dane analizowane były pod kątem wystąpienia ognisk epidemicznych. Jednocześnie w ramach molekularnego nadzoru epidemiologicznego nad COVID-19 realizowano wytyczne Głównego Inspektoratu Sanitarnego i Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach dotyczące pozyskiwania szczegółowych danych epidemiologicznych potrzebnych do identyfikacji genotypu wirusa SARS-CoV-2.

Dnia 25.02.2023 roku wszedł w życie obowiązek sprawozdawania zachorowań wywołanych wirusami grypy sezonowej oraz RSV (w przypadku gdy ich rozpoznanie zostało potwierdzone dodatnim wynikiem szybkiego testu antygenowego lub badań laboratoryjnych mających na celu izolację wirusa lub wykrycie kwasu nukleinowego tych wirusów).

W dniu 23.02.2023r. Minister Zdrowia wydał obwieszczenie w sprawie wykazu zalecanych szczepień ochronnych, dla których zakup szczepionek został objęty finansowaniem. Wykaz obejmował szczepienie przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV) do przeprowadzania szczepień ochronnych w ramach Programu Szczepień Ochronnych dziewcząt i chłopców w 12. i 13. r.ż. Bezpłatne szczepienia dla ww. grupy rozpoczęto z dniem 01.06.2023r. Pracownicy Sekcji Epidemiologii od tego dnia prowadzą na bieżąco dystrybucję preparatów szczepionkowych p/HPV do punktów szczepień zlokalizowanych na nadzorowanym terenie.

W związku z występującymi na terenie Polski w okresie letnim wysokimi temperaturami oraz wzrostem ryzyka namnażania się bakterii z rodzaju *Legionella* w instalacjach wewnętrznych wzmocniono sprawowany nadzór w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi związanego z funkcjonowaniem instalacji wentylacyjno-klimatyzacyjnej oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody. Podczas prowadzonych kontroli w zakresie oceny stanu sanitarno-porządkowego weryfikowano realizację obowiązku określonego § 40 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. 2022r., poz. 402) wg którego instalacje i urządzenia wentylacji mechanicznej i klimatyzacji podlegają okresowemu przeglądowi, czyszczeniu lub dezynfekcji, lub wymianie elementów instalacji zgodnie z zaleceniami producenta, nie rzadziej niż co 12 miesięcy.

W związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy PPIS w Chorzowie PPIS w Chorzowie do 31.12.2023r. zbierał i weryfikował dane z zakładów opieki zdrowotnej o ilości przyjętych rannych z Ukrainy oraz ewentualnych braków w dostępności do opieki zdrowotnej. PPIS w Chorzowie prowadził czynny nadzór nad placówkami, które zadeklarowały możliwość zapewnienia schronienia dla osób napływających z Ukrainy. Do dnia 30.06.2023 r. na terenie miasta Świętochłowice funkcjonował 1 obiekt przeznaczony do zakwaterowania uchodźców (Sala Gimnastyczna).

Jednocześnie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie na bieżąco prowadził nadzór nad chorobami zakaźnymi rejestrowanymi wśród ww. grupy ludzi.

W roku 2023 kontynuowano współpracę z instytucjami, służbami oraz innymi podmiotami w zakresie realizowania ustawowych obowiązków Inspekcji.

2.1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna w mieście Świętochłowice była na bieżąco, monitorowana przez PPIS w Chorzowie w ramach nadzoru, weryfikacji, gromadzenia oraz analizowania informacji o:

- ✓ występowaniu zakażeń i chorób zakaźnych,
- ✓ biologicznych czynników chorobotwórczych,
- ✓ zgonów,
- ✓ ognisk epidemicznych, w tym ognisk zakażeń związanych z opieką zdrowotną,

- ✓ innych zdarzeń mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Rejestracja zgłoszonych zachorowań odbywa się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny (NIZP-PZH) na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

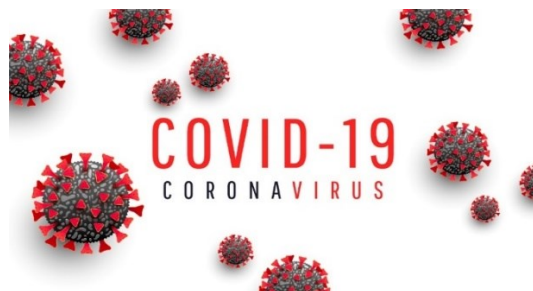
Ogólne zasady stosowania definicji przypadków

Definicje przypadków zachorowań na choroby zakaźne mają na celu ujednolicenie zgłaszalności i zapewnienie porównywalności danych zbieranych w ramach nadzoru epidemiologicznego w Polsce oraz we Wspólnocie Europejskiej. Stosowanie tych definicji dotyczy przede wszystkim klasyfikowania i rejestracji zachorowań oraz sporządzania oficjalnych sprawozdań. W definicjach przyjęto trójstopniowy system kwalifikowania przypadków z następującymi poziomami rozpoznania:

- ✓ przypadek możliwy: obraz kliniczny wskazujący na rozpoznawaną chorobę bez spełnienia kryteriów przypadku potwierdzonego lub prawdopodobnego,
- ✓ przypadek prawdopodobny: typowy obraz kliniczny lub przypadek powiązany epidemiologicznie z przypadkiem potwierdzonym,
- ✓ przypadek potwierdzony: rozpoznanie na podstawie wyników badań laboratoryjnych.

Ogółem w roku 2023 wykazano w sprawozdaniach o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach – 1453 przypadki, w tym 719 przypadków dotyczyło zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2.

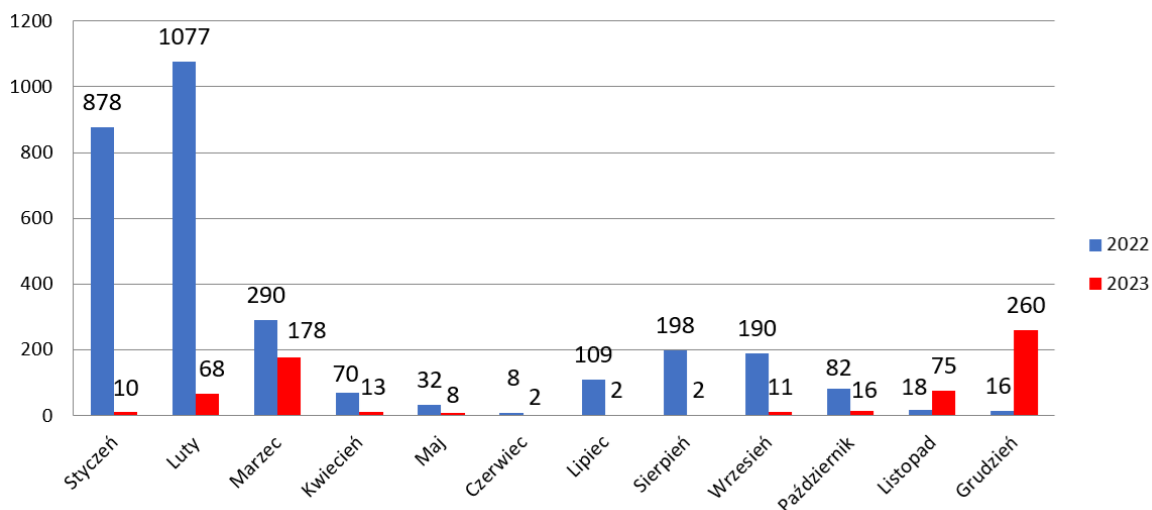
2.1.1. COVID-19

Zdjęcie 1 COVID-19

Liczba zachorowań na Covid-19 w ciągu ostatniego roku istotnie zmalała, na terenie Świętochłowic zarejestrowano 645 przypadków potwierdzonych oraz 74 przypadki możliwe (Rysunek nr 1). Dla porównania w 2022 r. było to 2968 przypadków potwierdzonych oraz 79 przypadków możliwych.

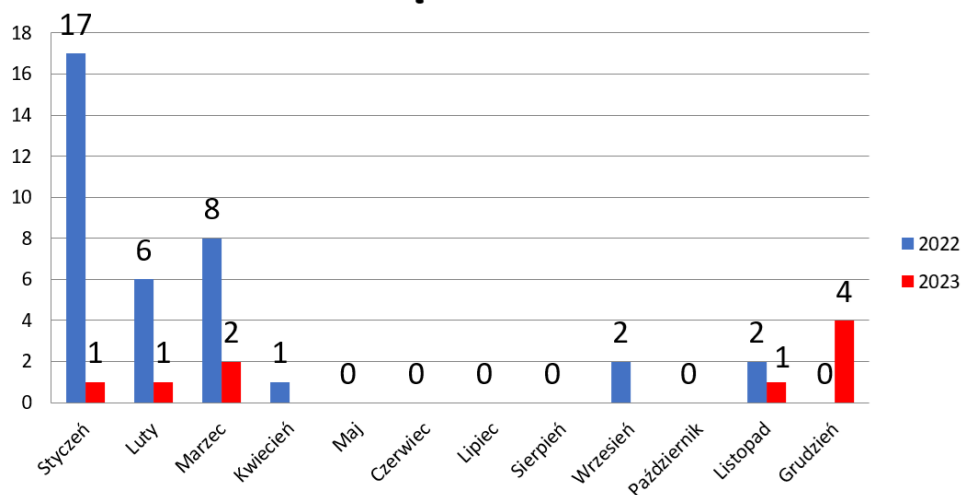
Liczba potwierdzonych zakażeń SARS-CoV-2 Świętochłowice

Rysunek 1 Liczba potwierdzonych zakażeń SARS-CoV-2

Wśród mieszkańców Świętochłowic odnotowano 9 zgonów spowodowanych zachorowaniem na COVID-19, 2 zgony dotyczyły osób w wieku do 65 r.ż. a pozostałe siedem dotyczyło osób powyżej 65 r.ż. (Rysunek 2). W wyniku zakażenia wirusem SARS-CoV-2 zmarło więcej kobiet niż mężczyzn (5 kobiet, 4 mężczyzn).

ZGONY SARS-CoV-2 Świętochłowice

Rysunek 2 Liczba zgonów wywołanych zakażeniem SARS-CoV-2

Dnia 1 lipca 2023 został zniesiony stan zagrożenia epidemicznego, jednakże pracownicy Inspekcji Sanitarnej nadal zobowiązani byli do przeprowadzania wywiadów epidemiologicznych wśród osób zakażonych wirusem SARS-CoV-2.

Sekwencjonowanie wirusa SARS-CoV-2

Zdjęcie 2 Sekwencjonowanie DNA

Sekwencjonowanie genomu to odczytywanie sekwencji par nukleotydów w cząsteczce RNA koronawirusa – inaczej odczytywanie informacji genetycznej, pozwalające na monitorowanie zmienności materiału genetycznego (wykrywanie mutacji).

Sekwencjonowanie ma na celu ocenę częstotliwości występowania nowych wariantów koronawirusa o większej zaraźliwości i zjadliwości, również przełamujących odporność poszczepienną oraz charakterystykę szczepów wirusa SARS-CoV-2, odpowiedzialnych za reinfekcję oraz zakażenia osób zaszczepionych.

Warianty koronawirusa SARS-CoV-2 wykryte w roku 2023 na terenie Świętochłowic to:

- Omicron podtyp BQ.1 – 2 przypadki
- Omicron podtyp XBB.1.5 – 2 przypadki

2.1.2. Choroby przenoszone drogą pokarmową

Zdjęcie 3 Bakterie i zarazki na warzywach

Salmonella

W roku 2023 wśród chorób przenoszonych drogą pokarmową zarejestrowano 9 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami *Salmonella*. W porównaniu do roku poprzedniego nastąpił wzrost o 2 przypadki. W przypadku zatruc pokarmowych 6 osób wymagało hospitalizacji.

Bakteryjne zakażenia jelitowe

W grupie bakteryjnych zakażeń jelitowych dominującym czynnikiem etiologicznym było *Clostridioides difficile* - w roku 2023 zarejestrowano 53 przypadki a w roku 2022 zarejestrowano 45 przypadków (wzrost o 8 przypadków). Ponadto w roku 2023 wykryto 1 przypadek innego bakteryjnego zakażenia jelitowego wywołanego przez *Yersinia enterocolitica*.

Wirusowe zakażenia jelitowe

W grupie wirusowych zakażeń jelitowych w roku 2023 rejestrowano zakażenia wywołane przez rotawirusy – 4 przypadki, co stanowi spadek o 48 przypadków (w roku 2022 zarejestrowano 52 przypadki), norowirusy – 8 przypadków (wzrost o 4 przypadki) , wirusowe zakażenia jelitowe inne określone w tym adenowirusy – 9 przypadków (spadek o 2 przypadki).

Ponadto zarejestrowano 55 przypadków zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu z czego 3 przypadki wymagały hospitalizacji. W odniesieniu do roku 2022 nastąpił wzrost o 47 przypadków.

2.1.3. Choroby wieku dziecięcego

Zdjęcie 4 Wysypka na ciele dziecka

W grupie chorób wieku dziecięcego w roku 2023 zmniejszyła się liczba zachorowań na ospę wietrzną – 359 przypadków (w odniesieniu do roku 2022 nastąpił spadek o 175 przypadków). Zwiększyła się liczba zachorowań na płonicę – 64 przypadki (w odniesieniu do roku 2022 wzrost o 16 przypadków) oraz świnkę – 6 przypadków w roku 2023 (w roku 2022 nie rejestrowano żadnego przypadku).

2.1.4. Choroby wektorowe

Zdjęcie 5 Znak ostrzegawczy w lesie

Wektory, to organizmy, które są przenosicielami pasożytów i patogenów (biologiczni pośrednicy = żywi przenosiciele = wektory chorób). Głównie są to stawonogi muchy, kleszcze, komary, wszy, pchły a także gryzonie.

W grupie chorób wektorowych w roku 2023 zarejestrowano 26 przypadków boreliozy (5 przypadków więcej niż w roku 2022).

2.1.5. Wirusowe zapalenie wątroby

Wirusowe zapalenia wątroby to grupa chorób wątroby, w których przebiegu dochodzi do jej uszkodzenia – powstania zmian zapalno-martwiczych, a ich czynnikami sprawczymi są wirusy. Najczęściej występują: wirusowe zapalenie wątroby typu A, B i C. Wirus zapalenia wątroby typu A powoduje jedynie ostre wirusowe zapalenie wątroby, a B i C także przewlekłe. Wirusowemu zapaleniu wątroby mogą nie towarzyszyć żadne objawy lub występują tylko niewielkie dolegliwości – zmęczenie, złe samopoczucie. Zauważalne objawy, takie jak żółtaczka obserwuje się tylko u części pacjentów.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Wśród zachorowań na WZW B w roku 2023 zarejestrowano 12 przypadków. W porównaniu do roku poprzedniego nastąpił wzrost o 8 przypadków.

Wirusowe zapalenia wątroby typu C

W grupie zachorowań na WZW C zarejestrowano 5 przypadków w roku 2023. Dla porównania w roku 2022 zarejestrowano 3 przypadki.

2.1.6. Choroby przenoszone drogą płciową

Wśród chorób przenoszonych drogą płciową w roku 2023 zarejestrowano 4 przypadki zachorowania na kiłę wczesną (w roku 2022 nie rejestrowano żadnego przypadku), a ponadto

3 przypadki nowo wykrytych zakażeń HIV (wzrost o 1) oraz 1 przypadek AIDS – zespołu nabytego upośledzenia odporności (w roku 2022 nie rejestrowano żadnych przypadków).

2.1.7. Inwazyjne choroby wywołane przez bakterie *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae* typu b

W przypadku inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* w roku 2023 zarejestrowano 2 przypadki przebiegające w postaci posocznicy i 1 przypadek przebiegający pod postacią zapalenia płuc. W roku 2022 zarejestrowano 4 przypadki przebiegające pod postacią posocznicy

Natomiast nie rejestrowano przypadków zachorowań na choroby wywołane przez bakterie *Neisseria meningitidis* oraz *Haemophilus influenzae* typu b.

2.1.8. Choroby środowiskowe

Choroba środowiskowa jest bezpośrednio, w całości lub częściowo następstwem narażenia na czynniki środowiskowe. Zanieczyszczenia środowiska mogą powodować problemy zdrowotne, takie jak choroby układu oddechowego, choroby serca i niektóre rodzaje nowotworów.

Legionelloza – to zakaźna choroba dróg oddechowych, wywoływana przez bakterię *Legionella pneumophila*. Do zakażenia może dojść w wyniku wdychania skażonych bakterią kropelek wody lub, rzadziej w wyniku przypadkowego zachłyśnięcia się wodą zawierającą bakterie i dostania się jej do płuc.

W latach 2020, 2021, 2022 oraz 2023 na terenie miasta Świętochłowice nie rejestrowano przypadków zachorowania na legionellozę.

2.1.9. Grypa oraz zachorowania grypopodobne

Zdjęcie 6 Wynik testu pozytywnego grypy A/B

Grypa to bardzo zaraźliwa choroba zakaźna, występująca corocznie, przebiegająca pod postacią ostrej infekcji układu oddechowego. Zakażenie szerzy się drogą kropelkową przez kontakt bezpośredni, także przez skażone przedmioty.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z 23.02.2023r. w sprawie zgłaszania podejrzeń i rozpoznań zakażeń, chorób zakaźnych oraz zgonów z ich powodu zarejestrowano 36 przypadków zachorowań na grypę oraz 10 przypadków RSV potwierdzonych testem antygenowym.

Na podstawie badań genetycznych zarejestrowano 12 przypadków zachorowań na grypę.

W roku sprawozdawczym nie rejestrowano zgonów z powodu zachorowania na gripę.

2.1.10. Gruźlica

Gruźlica jest jedną z najstarszych, bakteryjnych chorób zakaźnych. Atakuje wszystkie narządy i tkanki, ze szczególną jednak predylekcją do układu oddechowego.

Gruźlica na całym świecie wciąż jest realnym problemem. W Polsce od połowy lat 50. ubiegłego stulecia wprowadzono obowiązkowe szczepienia przeciwko gruźlicy, dzięki którym udało się znacznie ograniczyć rozwój choroby.

W roku 2023 w Świętochłowicach zarejestrowano 8 przypadków zachorowań na gruźlicę, jest to o 2 przypadki mniej niż w roku 2022.

2.1.11. Zachorowania wśród uchodźców

W związku z masowym napływem na teren Rzeczypospolitej Polskiej w 2022r. uchodźców z Ukrainy, w tym do miasta Świętochłowice, w 2023r. w PSSE Chorzów zarejestrowano następujące zachorowania i zakażenia wśród uchodźców:

- ✓ Ospa wietrzna – 2 przypadki,
- ✓ Płonica – 1 przypadek,
- ✓ Norowirus – 1 przypadek,
- ✓ Zapalenie jelita cienkiego i grubego wywołane przez *Clostridioides difficile* – 1 przypadek.

2.2. Ogniska epidemiczne

W 2023 r. w Szpitalu Powiatowym zarejestrowano 5 ognisk zakażeń szpitalnych, 2 dotyczyły zakażeń *Clostridioides difficile*, natomiast 3 dotyczyły zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2. Zarejestrowano również 1 ognisko w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym, które dotyczyło zapalenia żołądkowo-jelitowego o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

Ponadto zarejestrowano 1 ognisko domowe, które dotyczyło zakażenia norowirusem.

2.3. Zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi

Środek zastępczy to produkt zawierający substancję o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty w takich samych celach jak środek odurzający, substancja psychotropowa lub nowa substancja psychoaktywna.

W roku 2023 w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi na terenie miasta Świętochłowice nie zarejestrowano przypadków zatrucia środkami zastępczymi.

2.4. Program eradykacji poliomyelitis i eliminacji odry i różyczki

W ramach Światowego Programu Eradykacji Poliomyelitis Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Chorzowie w roku 2023 prowadziła bieżący nadzór epidemiologiczny nad ostrymi porażeniami wiotkimi. Nadzór epidemiologiczny przypadków ostrych porażen wiotkich zalecany przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) obejmował:

- ✓ zapalenia wielonerwowe w tym zespół Guillain – Barre,
- ✓ poprzeczne zapalenie rdzenia,
- ✓ neuropatie pourazowe,
- ✓ inne OPW

u dzieci w wieku poniżej 15 r.ż. z wyłączeniem izolowanego porażenia nerwu twarzowego.

Zgodnie z definicją przypadku ostrego porażenia wiotkiego przyjętą na potrzeby nadzoru, uznano, że jest to każde ostre porażenie, które występuje u dziecka w wieku poniżej 15 roku życia, włączając w to przypadki zespołu Guillain – Barre oraz poprzecznego zapalenia rdzenia.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5.12.2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, OPW w tym: zespół Guillain-Barre u dzieci do 15 roku życia, poprzeczne zapalenie rdzenia, neuropatie pourazowe, inne OPW u dzieci w wieku poniżej 15 r.ż. z wyłączeniem izolowanego porażenia nerwu twarzowego, zachorowania podejrzone o *poliomyelitis*, podlegają obowiązkowemu zgłoszeniu do Inspekcji Sanitarnej i hospitalizacji.

W roku 2023 nie rejestrowano przypadków ostrego porażenia wiotkiego na terenie miasta Świętochłowice.

Program Eliminacji Odry i Różyczki

Odra i różyczka odpowiadają cechom chorób możliwych do eliminacji. Rezerwuarem wirusów jest jedynie człowiek, po przebytych zakażeniach nie stwierdzono nosicielstwa wirusa, środowisko nie jest skażone tymi patogenami oraz istnieje skuteczny środek zapobiegawczy w postaci bezpiecznej szczepionki.

Konieczność różnicowania zakażeń wywołanych wirusami odry i różyczki oraz podobieństwa w zakresie możliwości ich eliminacji stały się podstawą włączenia obu tych wirusów do jednego programu WHO.

Strategia eliminacji odry obejmuje:

- ✓ Rejestrowanie i zgłaszanie podejrzeń przypadków odry i różyczki, zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 5.12.2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.
- ✓ Wprowadzenie potwierdzeń laboratoryjnych każdego podejrzenia o zachorowanie na odrę/różyczkę. Zgodnie z wymaganiami, badaniem potwierdzającym jest wykrycie w surowicy chorego swoistych dla wirusa przeciwciał w klasie IgM lub wykrycie materiału genetycznego wirusa w próbce od pacjenta.
- ✓ Ustalenie szczepów krążących na danym terenie i klasyfikacja przypadków zachorowań na odrę/różyczkę jako wywołanych szczepem rodzimym, względnie szczepem zawleczonym. Wymaga to zastosowania metod izolacji tych wirusów w systemie hodowli komórkowych lub wykrycie ich genomów w materiale klinicznym, a następnie ich genotypowania. Za szczep rodzimy przyjmuje się taki szczep, który krąży na danym terenie powyżej 12 miesięcy.

Na terenie Świętochłowic w roku 2023 nie rejestrowano podejrzeń i rozpoznania przypadków odry i różyczki.

2.5. Szczepienia ochronne

2.5.1. Szczepienia ochronne - analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

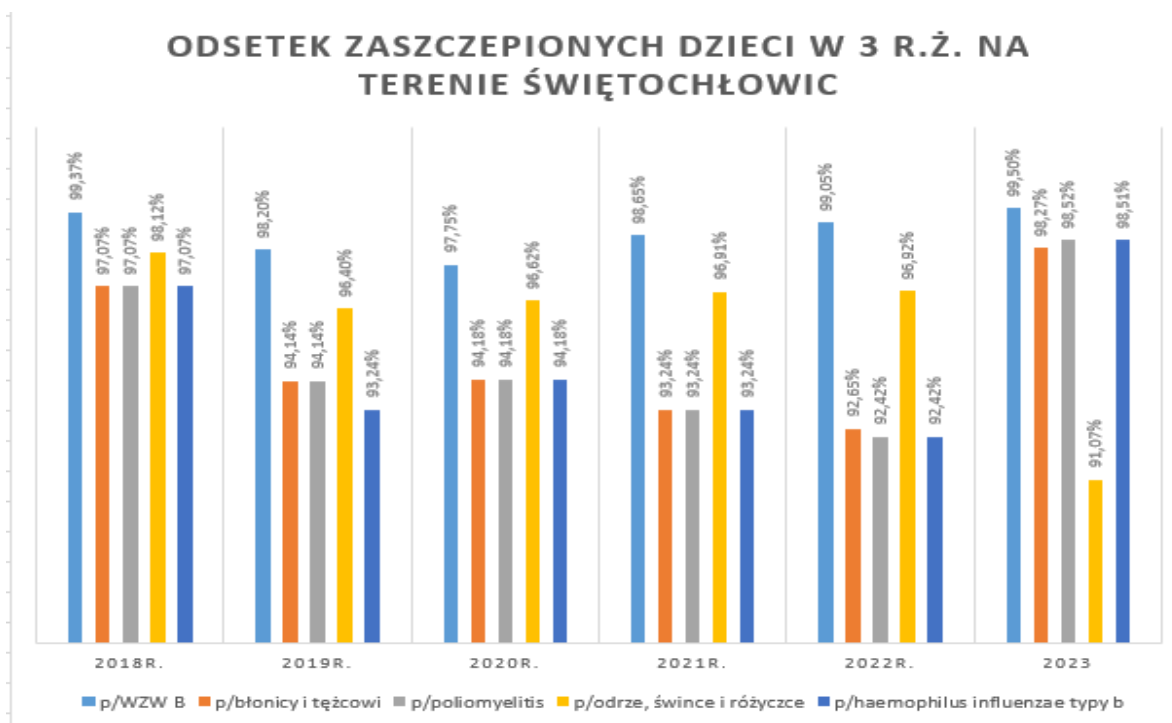
W roku 2023 na terenie miasta Świętochłowice sprawowano nadzór nad 11 punktami szczepień. Obowiązkowe szczepienia ochronne dzieci i młodzieży od 0-19 r.ż. wykonywane były w 7 poradniach dziecięcych i 1 oddziale noworodkowym.

U świadczeniodawców zlokalizowanych na terenie Świętochłowic znajdowało się łącznie 8 625 kart uodpornienia (stan na dzień 31 grudnia 2023r.).

W zakresie wykonywanych zadań Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Chorzowie przygotowuje zamówienia na preparaty szczepionkowe służące do realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych. Do obowiązków wynikających z nadzoru nad szczepieniami ochronnymi należy także przechowywanie i dystrybucja szczepionek do podmiotów leczniczych.

2.5.2. Szczepienia obowiązkowe

Stan uodpornienia dzieci w 1 r.ż. p/gruźlicy wynosił 99,25%. Uodpornienie dzieci w 1 r.ż. p/WZW B wynosiło 91,42%. W 2 r.ż. uodporniono 98,73%. Uodpornienie p/błonicy, tężcowi i krztuścowi dzieci w 1 r.ż. wynosiło 44,40%. IV dawkę uzupełniającą w 2 r.ż. przyjęło 43,49% dzieci. 37,91% dzieci w 6 r.ż. przyjęło I dawkę przypominającą. II dawkę szczepionki p/błonicy, tężcowi i krztuścowi podano 36,78% dzieci w 14 r.ż. III dawkę uodporniono 57,91% dzieci w 19 r.ż. Uodpornienie dzieci w 1 r.ż. p/*poliomyelitis* wynosiło 44,40%. III dawkę uzupełniającą w 2 r.ż. podano 43,49% dzieci. W 6 r.ż. uodporniono 37,91% dzieci. W 2 r.ż. p/świnie, odrze, różyczce uodporniono 61,90% dzieci. Dawkę przypominającą w 6 r.ż. podano 38,11% dzieci. Stan uodpornienia dzieci w 1 r.ż. p/ *Haemophilus influenzae typu b* wynosił 43,66%. W 2 r.ż. dawki uzupełniające otrzymało 44,76% dzieci. Stan uodpornienia dzieci w 1 r.ż. p/ *Streptococcus pneumoniae* wynosił 57,09%. W 2 r.ż. III dawkę uzupełniającą otrzymało 54,60% dzieci. Poniżej przedstawiono stan uodpornienia dzieci w 3r.ż. zamieszkujących na terenie miasta Świętochłowice (Rysunek nr 3).

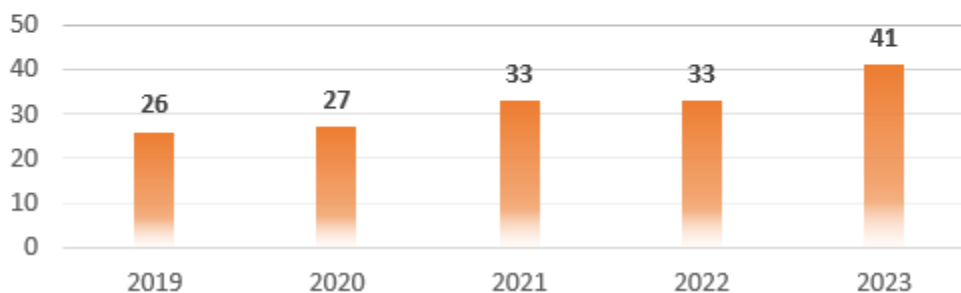

Rysunek 3 Odsetek zaszczepionych dzieci w 3 r.ż. na terenie Świętochłowic

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi przez poradnie imienne do PSSE w Chorzowie. Na dzień 31 grudnia 2023r. poradnie zlokalizowane na terenie Świętochłowic wykazały 41 dzieci, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych.

W roku sprawozdawczym w stosunku do osób zamieszkałych na terenie Świętochłowic nie wystawiono upomnień ani tytułów wykonawczych w związku z niestawianiem się na szczepienia

**LICZBA DZIECI KTÓRYCH RODZICE
UCHYLĄJĄ SIĘ OD OBOWIĄZKU
SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH NA TERENIE
ŚWIĘTOCHŁOWIC 2019-2023**

Rysunek 4 Liczba dzieci których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych na terenie Świętochłowic 2019-2023

2.5.3. Szczepienia zalecane

Część II Programu Szczepień Ochronnych na rok 2023 określa katalog szczepień nierefundowanych, czyli tzw. zalecanych, uzupełniających szczepienia obowiązkowe, dzięki czemu zapewniają szerszą ochronę przed chorobami zakaźnymi i znacznie zmniejszają ryzyko ich wystąpienia.

W roku sprawozdawczym poradnie zlokalizowane na terenie Świętochłowic spośród szczepień zalecanych zrealizowały najwięcej szczepień p/grypie (1254 osób zaszczepionych) oraz p/meningokokom (145 zaszczepionych).

2.5.4. Kontrole w zakresie szczepień ochronnych

W związku z prowadzonym bieżącym nadzorem sanitarnym, w zakresie szczepień ochronnych skontrolowano 10 punktów szczepień, przeprowadzając łącznie 20 kontroli, w tym 1 kontrola sprawdzająca w związku z wydanymi zaleceniami doraźnymi.

W ramach sprawowanego nadzoru przeprowadzane były kontrole w punktach szczepień, których zakres obejmował:

- ✓ prawidłowe realizowanie Programu Szczepień Ochronnych z uwzględnieniem przestrzegania wytycznych dotyczących zachowania terminów i odstępów między szczepieniami;
- ✓ prawidłową gospodarką szczepionkami zakupionymi do realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych;
- ✓ zachowanie zasad łańcucha chłodniczego podczas transportu oraz przechowywania szczepionek;
- ✓ sporządzanie sprawozdań z wykonanych szczepień oraz z osób uchylających się od szczepień;
- ✓ prawidłowe prowadzenie dokumentacji szczepień ochronnych w tym nad sposobem przekazywania kart uodpornienia;
- ✓ zachowanie zasad higieny podczas wykonywania szczepień;
- ✓ niepożądane odczyny poszczepienne.

Podczas przeprowadzonych kontroli w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych nie stwierdzono nieprawidłowości skutkujących wydaniem decyzji administracyjnej bądź wydaniem mandatu karnego.

Podczas 1 kontroli stwierdzono nieprawidłowości skutkujące wydaniem zaleceń doraźnych dot. dokumentowania przeprowadzania lekarskiego badania kwalifikacyjnego przed szczepieniem ochronnym.

3 kontrole skutkowały wystąpieniami pokontrolnymi w zakresie:

- ✓ zajęcia stanowiska dot. zapewnienia wyposażenia do całodobowego kontrolowania temperatury w urządzeniu chłodniczym w którym przechowywane są preparaty szczepionkowe;
- ✓ wdrożenia programu naprawczego w związku z niskim poziomem zaszczepienia dzieci i młodzieży objętych obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi.

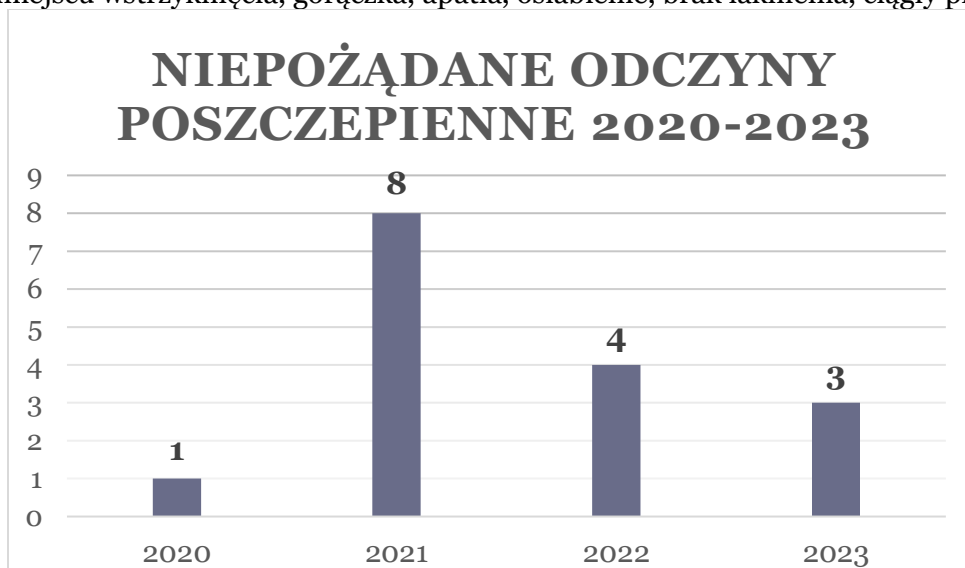
W związku z prowadzonymi w aptekach ogólnodostępnych szczepień ochronnych przeciw COVID-19 lub grypie w roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrole w ww. zakresie.

W związku ze zmianami przepisów prawa (m.in. zniesienie stanu zagrożenia epidemicznego na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej) na przestrzeni miesięcy zmianie ulegała ilość aptek na terenie Świętochłowic prowadzących szczepienia ochronne przeciw COVID-19 lub grypie.

Na podstawie informacji zwartych na stronie <https://www.gov.pl/web/szczepimysie/mapa-punktow-szczepien#/> pracownicy Sekcji Epidemiologii skontrolowali 1 aptekę w której prowadzano szczepienia ochronne przeciw COVID-19 lub grypie. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.5.5. Niepożądane Odczyny Poszczepienne

W 2023r. z podmiotów leczniczych zlokalizowanych na terenie Świętochłowic zgłoszono 3 łagodne Niepożądane Odczyny Poszczepienne (Rysunek 5). Objawy towarzyszące: nasilony odczyn w miejscu wstrzyknięcia, gorączka, apatia, osłabienie, brak łaknienia, ciągły płacz.

Rysunek 5 Niepożądane odczyny poszczepienne 2020-2023

2.6. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie sprawuje nadzór zapobiegawczy i bieżący nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą na terenie miasta Świętochłowice. Nadzór ten uwzględnia ocenę utrzymania właściwego stanu sanitarno- higienicznego i technicznego, stanu czystości bieżącej i mikrobiologicznej, procesów dekontaminacji narzędzi i sprzętu medycznego, procedur postępowania, kontroli wewnętrznej oraz zabezpieczenia p/epidemicznego.

W roku sprawozdawczym wzmożono nadzór nad higieną rąk personelu medycznego. Podczas prowadzonych kontroli sanitarnych w podmiotach leczniczych pracownicy Sekcji Epidemiologii weryfikowali opracowanie i wdrożenie procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym dekontaminacji skóry.

W związku z obowiązującym stanem zagrożenia epidemicznego w zakresie zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 do dnia 30.06.2023r. w podległych placówkach

zapewniona była możliwość dezynfekcji rąk w przestrzeniach ogólnodostępnych. Pacjenci obowiązani byli zasłaniać usta oraz nos. Powyższe weryfikowano podczas przeprowadzanych kontroli.

W roku sprawozdawczym podczas kontroli w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w większości obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości. W kontrolach kwestionowanych najczęstszą przyczyną wydania decyzji był zły stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek, głównie z powodu niedostosowania placówek do obowiązujących przepisów.

2.6.1. Stan sanitarny szpitali

Na terenie Świętochłowic znajduje się 1 szpital tj. Szpital Powiatowy przy ul. Chorzowskiej 36, którego podmiotem leczniczym jest Zespół Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. przy ul. Chorzowskiej 38.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 7 kontroli, w tym 2 kontrole w zakresie oceny stanu sanitarno-porządkowego oraz działalności Zespołu i Komitetu Kontroli Zakażeń Szpitalnych i sposobu monitorowania zakażeń szpitalnych i drobnoustrojów alarmowych.

Kontrola z zakresu oceny stanu sanitarno-porządkowego skutkowała wydaniem 1 decyzji administracyjnej z terminem wykonania do 31.10.2023r. oraz 31.08.2024r. Decyzja dotyczyła niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego. Najczęściej powtarzające się uchybienia to: uszkodzenia ścian i ościeżnic drzwi w pomieszczeniach Szpitala oraz zagrzybienia w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych. Ponadto stwierdzono braki w sprzęcie porządkowym zakładu (brak płuczek-dezynfektorów w brudownikach w oddziałach szpitalnych) oraz brak rozdzielnych pomieszczeń porządkowych i brudowników. Usunięcie części ww. nieprawidłowości zostało skontrolowane 17.11.2023r. Pozostałe punkty decyzji zostaną skontrolowane w roku 2024.

W roku sprawozdawczym w szpitalu przeprowadzono dodatkowo 1 kontrolę sprawdzającą, których celem było zweryfikowanie usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w poprzednich latach. Podczas przeprowadzonych kontroli ustalono, iż obowiązki zawarte w wydanej decyzji zostały wykonane.

W roku 2023r. na wniosek Strony wydano 1 opinię dla Oddziału Patologii Noworodka i Neonatologii.

PPIS w Chorzowie na wniosek Strony wydał 1 decyzję zmieniającą termin usunięcia nieprawidłowości ujętych w decyzji wydanej w latach poprzednich.

Sterylizacja w podmiotach leczniczych

Na terenie Świętochłowic podmioty lecznicze sterylizowały narzędzia wielokrotnego użytku w obrębie podmiotu leczniczego lub w podmiocie który podpisał umowę na świadczenie usług w zakresie sterylizacji posiadający system zarządzania jakością (ISO lub GMP). W Szpitalu Powiatowym brak jest Centralnej Sterylizatorni. W 2018 roku została wydana decyzja administracyjna nakazująca Stronie dostarczanie materiałów sterylnych z centralnej sterylizatorni zorganizowanej w ramach szpitala. Decyzja została prolongowana do 31.12.2024r. Narzędzia/ sprzęt medyczny wielorazowego użytku po użyciu jest wstępnie dezynfekowany. Dezynfekcja odbywa się w wydzielonych pomieszczeniach lub miejscach w oddziałach szpitalnych i poradniach przyszpitalnych, zgodnie z wymogami. Następnie narzędzia/ sprzęt są przesyłane do sterylizatorni zlokalizowanej przy bloku operacyjnym.

2.6.2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, innych niż szpitalne

Zespół Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. w swoich strukturach posiada zarejestrowany Zakład Opiekuńczo-Leczniczy zlokalizowany przy ul. Szpitalnej 2.

W roku sprawozdawczym w ww. obiekcie przeprowadzono łącznie 2 kontrole:

- 1 kontrolę kompleksową z zakresu oceny stanu sanitarno-porządkowego - kontrola zakończyła się wydaniem decyzji administracyjnej z terminem realizacji do dnia 31.08.2023r., następnie prolongowana do dnia 31.12.2023 r. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły doposażenia budownika w płuczkę-dezynfektor.

- 1 kontrolę problemową dotyczącą wystąpienia ogniska epidemicznego biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowego.

Dla przedmiotowej grupy nie wydano zaleceń doraźnych ani mandatu karnego.

2.6.3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice

Na terenie Świętochłowic pod nadzorem PPIS w Chorzowie znajduje się 21 obiektów udzielających świadczeń ambulatoryjnych. Ponadto nadzorem objęte są 4 filie ambulatoryjnych podmiotów leczniczych.

W zakresie nadzoru nad ww. obiektami w 2023 r. Sekcja Epidemiologii przeprowadziła 26 kontroli w 17 obiektach, w tym 6 kontroli sprawdzających w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami. W roku sprawozdawczym skontrolowano 2 filie, których podmiot leczniczy ma swoją siedzibę poza nadzorowanym terenem.

W trakcie przeprowadzonych kontroli w 2 podmiotach leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych (Medicus Sp. z o.o. przy ul. Korfanteo 3 oraz Centrum Medyczne Severux 2 przy ul. Sikorskiego 1) stwierdzono nieprawidłowości skutkujące wydaniem decyzji administracyjnej. Nieprawidłowości dotyczyły uszkodzenia powierzchni ścian i sufitów oraz nieprawidłowego ciągu technicznego sterylizacji.

Decyzja wydana dla Centrum Medyczne Severux 2 została zrealizowana w roku sprawozdawczym co potwierdziła kontrola sprawdzająca. Natomiast decyzja wydana dla Medicus Sp. z o.o. została zrealizowana częściowo. Pozostałe punkty ww. decyzji zostaną skontrolowane w późniejszym terminie- PPIS w Chorzowie wydał decyzję zmieniającą termin usunięcia nieprawidłowości ujętych w decyzji wydanej w roku sprawozdawczym.

W roku sprawozdawczym wydano 4 zalecenia doraźne dot. braku wdrożonych procedur oraz uszkodzonych powierzchni ścian.

W tej grupie nie nałożono mandatu karnego.

Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne

Pod nadzorem PPIS w Chorzowie znajduje się 5 zakładów świadczących usługi w zakresie badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne, w tym 3 filie ambulatoryjnych podmiotów leczniczych, których siedziby zlokalizowane są poza nadzorowanym terenem.

Skontrolowano 1 obiekt (ŚLA Zakład Leczniczy) - nie wydano decyzji administracyjnej, zaleceń doraźnych ani mandatów karnych.

Zakłady rehabilitacji leczniczej

Pod nadzorem PPIS w Chorzowie znajduje się 1 zakład rehabilitacji leczniczej tj. Ośrodek Rehabilitacji Fizjoclinic Sp. z o.o. Obiekt został skontrolowany w roku sprawozdawczym - nie wydano decyzji administracyjnej, zaleceń doraźnych ani mandatów karnych.

Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne – inne

W tej grupie zarejestrowane są 3 obiekty. W roku sprawozdawczym skontrolowano 2 (Centrum Diagnostyki i Wsparcia Rozwoju Dzieci, Młodzieży oraz Dorosłych i Stacja Pogotowia Ratunkowego w Świętochłowicach) – nie wydano decyzji administracyjnej, zaleceń doraźnych ani mandatów karnych.

2.6.4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy

Nadzór nad praktykami zawodowymi oraz innymi obiektami prowadzącymi działalność leczniczą nieregulowaną sprawuje wyłącznie Sekcja Epidemiologii.

Na terenie Świętochłowic zarejestrowanych jest 38 praktyk zawodowych lekarskich i praktyk pielęgnarskich. W tej grupie obiektów w 2023 r. przeprowadzono 15 kontroli w 13 obiektach. Nałożono grzywnę w formie mandatu karnego w wysokości 100 zł i wydano zalecenia doraźne dla Gabinetu Indywidualnej Praktyki Stomatologicznej. Kontrole sprawdzające przeprowadzono w roku 2023 – stwierdzono wykonanie wszystkich nieprawidłowości.

W tej grupie nie wydano decyzji administracyjnej.

2.6.5. Inne obiekty

PPIS w Chorzowie na terenie Świętochłowic nadzoruje 5 obiektów świadczących usługi medyczne nie będących podmiotami leczniczymi. Ta ostatnia grupa obiektów to głównie pracownie protetyczne, gabinety masażu, medycyny niekonwencjonalnej. W tej grupie obiektów nie przeprowadzono kontroli w 2023r.

2.7. Akcje deratyzacyjne

Zdjęcie 7 Szczur

Na terenie Świętochłowic przeprowadzono 2 kontrole w ramach akcji deratyzacyjnych w okresie wiosennym i jesiennym, zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta Świętochłowice. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.8. Interwencje

2.8.1. Dotyczące podmiotów leczniczych

W roku sprawozdawczym rozpatrzono 1 interwencję dotyczącą podmiotu leczniczego. Zgłoszenie dot. nieprawidłowo przeprowadzanych prac porządkowych oraz nieodpowiedniego przechowywania żywności w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym w Świętochłowicach przy ul. Szpitalnej 2 – skarga nie potwierdziła się, nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.8.2. Dotyczące obecności gryzoni

W roku sprawozdawczym wpłynęły 2 interwencje dotyczące obecności gryzoni na terenie posesji. O złożonej przez mieszkańców interwencji zawiadamiani są (pisemnie lub telefonicznie) właściciele lub zarządcy nieruchomości w celu przeprowadzenia wspólnych kontroli, podczas których najczęściej stwierdzano trwające już w posesjach zabiegi deratyzacyjne. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.8.3. Dotyczące obecności insektów i gołębi

Zdjęcie 8 Dezynsekcja

W roku sprawozdawczym wpłynęło 5 interwencji w sprawie obecności insektów (obrzezków gołębih, pluskiew) w nieruchomości i hostelach. W wyniku przeprowadzonych kontroli administracje/zarządcy nieruchomości przeprowadzili dezynsekcję wskazanych pomieszczeń. Wszystkie wykonane prace zostały udokumentowane.

Jedna ze zgłoszonych interwencji objęła 4 kontrole sanitarne, po których właściciel mieszkania przeprowadził dezynsekcję. W trakcie kontroli sanitarnej współpracowano ze Spółdzielnią Mieszkaniową w Świętochłowicach, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Świętochłowicach, firmą DDD oraz Komendą Miejską Policji w Świętochłowicach. Sprawa zakończyła się całkowitym oczyszczeniem pomieszczeń mieszkalnych z insektów.

3. Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

3.1. Charakterystyka obiektów nadzorowanych

Zgodnie z ewidencją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie na terenie miasta Świętochłowic znajduje się 364 zakłady.

Największą grupę obiektów stanowią zakłady obrotu żywnością. W większości są to małe zakłady prowadzone przez prywatnych właścicieli.

Zakłady produkcyjne to głównie piekarnie i ciastkarnie prowadzące długoletnią działalność, w pomieszczeniach adaptowanych. W większości zakłady te wprowadziły zasady GHP, GMP i system HACCP. Zaopatrują one z reguły rynek lokalny.

Zakłady żywienia zbiorowego o łącznej liczbie 65 stanowią w większości zakłady małej gastronomii (36). Zakłady te w dużej części spełniają wymagania dotyczące stanu technicznego i wyposażenia.

Część zakładów zlokalizowanych jest na tzw. „szlaku turystycznym” tzn. teren OSiR Skalka Świętochłowice.

3.2. Ocena stanu sanitarnego- ogólna

W roku 2023 w ewidencji znajdowały się 364 zakłady, z czego skontrolowano 243, w tym o miejsc obrotu wyrobami do kontaktu z żywnością. We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 340 kontroli sanitarnych.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 144 próbki żywności, 7 próbek sanitarnych, 1 próbkę materiałów do kontaktu z żywnością. Przeprowadzono 2 teoretyczne analizy sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono w 23 obiektach nieprawidłowości, a 15 obiektów było ocenionych jako niezgodne na podstawie arkusza oceny zakładu. Stanowi to 7,3% w stosunku do wszystkich obiektów sklasyfikowanych.

Wydano 9 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, o decyzji wstrzymujących wprowadzanie produktu do obrotu, o uchylających, 2 decyzje umarzające, 2 prolongaty oraz nie oddano wniosków do sądu. Winnych uchybień ukarano 28 mandatami na łączną kwotę 10 100 PLN. W 2023 roku nie złożono wniosków o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach.

3.3. Ocena stanu sanitarnego-szczegółowa

3.3.1. Zakłady produkcji żywności

W roku 2023 w ewidencji znajdowało się 20 zakładów z tej grupy obiektów, z czego skontrolowano 20. W obiektach tych przeprowadzono 34 kontrole. W grupie tej wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie uchybień technicznych, 1 prolongatę oraz nałożono 2 mandaty karne na kwotę 800 PLN. Stwierdzono 3 obiekty o złym stanie sanitarnym, stwierdzono 2 obiekty niezgodne na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego za stwierdzenie obecności szkodników.

W 2023 roku w nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano 31 próbek do badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych, organoleptycznych i sanitarnych. Zdyskwalifikowano 1 próbkę, co stanowi 3,2% zbadanych ogółem. Wskaźnik ten jest niższy niż w roku ubiegłym, kiedy to zdyskwalifikowano 8,3% próbek.

3.3.2. Zakłady obrotu żywnością

W roku 2023 skontrolowano 131 obiektów z 216 prowadzących działalność handlową na terenie nadzorowanym, w obiektach tych przeprowadzono 187 kontroli. Stwierdzono nieprawidłowości w 14 obiektach, a 9 obiektów oceniono jako niezgodne na podstawie arkusza oceny zakładu:

- ✓ za wprowadzanie do obrotu środków spożywczych przeterminowanych 7 obiektów,
- ✓ brak bieżącej ciepłej i zimnej wody 1 obiekt,
- ✓ wprowadzanie do obrotu środków spożywczych przeterminowanych i brak bieżącej ciepłej i zimnej wody 1 obiekt.

W grupie tej wydano 5 decyzji nakazujących, 2 decyzje umarzające, 1 prolongatę oraz nałożono 17 mandatów na kwotę 6000 PLN.

Najczęściej stwierdzane uchybienia to m.in.:

- ✓ zły bieżący stan sanitarno-porządkowy,
- ✓ nieprzestrzeganie GHP i uproszczonego systemu HACCP (m.in. brak zapisów),
- ✓ wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych.

Ogółem w miejscach obrotu pobrano do badań 120 próbek żywności, z czego zakwestionowano 0 próbek, co stanowi 0% zbadanych ogółem. Wskaźnik ten jest niższy niż w roku ubiegłym, kiedy to zdyskwalifikowano 1% próbek.

3.3.3. Zakłady żywienia zbiorowego

W 2023 roku skontrolowano 92 zakłady żywienia zbiorowego, w których przeprowadzono 119 kontroli, w 7 obiektach stwierdzono nieprawidłowości, stwierdzono 4 obiekty niezgodne ocenione na podstawie arkusza oceny zakładu:

- ✓ za wprowadzanie do obrotu środków spożywczych przeterminowanych 2 obiekty,
- ✓ wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych oraz brak termicznej dezynfekcji naczyń 1 obiekt,
- ✓ brak termicznej dezynfekcji naczyń 1 obiekt.

W grupie tej wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie uchybień technicznych oraz nałożono 9 mandatów na kwotę 3300 PLN.

Najczęstsze uchybienia :

- ✓ zły stan sanitarny,
- ✓ nieprzestrzeganie GHP i systemu HACCP.

W obiektach tych pobrano 1 próbkę materiałów do kontaktu z żywnością.

3.4. Ocena transportu żywności

W 2023 roku nadzorem objętych zostało 15 firm transportowych przewożących żywność, 2 skontrolowano. Mandatów karnych nie nałożono.

3.5. Akcja MARKET

W ramach akcji MARKET przeprowadzono 31 kontroli w 14 obiektach znajdujących się na terenie Świętochłowic. W 13 obiektach przeprowadzono kontrole kompleksowe. Przeprowadzono także 7 kontroli interwencyjnych, 3 sprawdzające oraz 8 tematycznych. Nałożono 4 mandaty na łączną kwotę 1100zł.

W 2 obiektach stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- ✓ wprowadzanie środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i daty minimalnej trwałości,
- ✓ niewłaściwy stan sanitarny zakładu - brak ogólnego ład i porządku, przy regałach oraz pod paletami zalegający brud i okruszki, podłogi w sali sprzedaży, magazynie oraz chłodni nieutrzymane w czystości
- ✓ urządzenia chłodnicze brudne,
- ✓ nie przestrzega się instrukcji GHP oraz systemu HACCP.

W 1 obiekcie stwierdzono zły stan techniczny. Wydano 1 decyzję nakazującą.

3.6. Jakość zdrowotna środków spożywczych/Sekcja HŻŻiPU

3.6.1. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

W 2023 roku przebadano laboratoryjnie 134 próbki krajowych środków spożywczych pobranych w różnego rodzaju obiektach żywnościowo – żywnościowych:

- ✓ w zakresie oznaczania zanieczyszczeń mikrobiologicznych - 90,
- ✓ w zakresie oznaczania zanieczyszczeń chemicznych - 16,
- ✓ w zakresie oznaczania zanieczyszczeń biologicznych - 4,
- ✓ w zakresie oceny organoleptycznej - 16,
- ✓ wyłącznie w zakresie znakowania - 1.

Ponadto pobrano 7 próbek w kierunku badań sanitarnych.

W 2023 roku pod względem znakowania oceniono 31 próbek krajowych środków spożywczych. Zdyskwalifikowano ogółem 1 próbkę tj. 0 próbek ze względu na zanieczyszczenia mikrobiologiczne, 0 próbek ze względu na zanieczyszczenia chemiczne, 0 próbek ze względu na organoleptykę, 0 próbek ze względu na nieprawidłowe znakowanie, 1 próbkę sanitarną.

3.6.2. Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu i UE.

Przebadano 17 próbek żywności z Unii Europejskiej i importu, w tym 10 pod względem parametrów mikrobiologicznych, 6 próbek pod względem parametrów chemicznych, 1 próbkę w zakresie oceny organoleptycznej.

W ramach przebadanych próbek oceniono 3 pod względem zgodności znakowania z aktualnymi przepisami. Próbek nie zdyskwalifikowano.

3.7. Nadzór nad materiałami do kontaktu z żywnością/Sekcja HŻŻiPU

W 2023 roku nie przeprowadzono kontroli w miejscach obrotu materiałami do kontaktu z żywnością, nie pobrano próbek wyrobów do kontaktu z żywnością. Nie nałożono mandatów karnych, nie wydano decyzji administracyjnych.

Pobrano jedną próbkę materiałów do kontaktu z żywnością.

3.8. Skargi i interwencje/Sekcja HŻŻiPU

W 2023 roku zgłoszono 26 interwencji, w tym 6 zostało potwierdzonych (1 ze względu na niewłaściwą jakość środków spożywczych oraz 5 jednocześnie ze względu na jakość środków spożywczych i zły stan sanitarny). Dwóch interwencji nie rozpatrzono – jedną ze względu na brak uszczegółowienia czegoś dot. interwencji, 1 przekazano do innego urzędu (PSSE w Opolu). Z 26 przyjętych interwencji 18 nie potwierdziło się.

W ramach prowadzonych działań wydano 1 decyzję nakazującą, nałożono 6 mandatów na kwotę 1900 zł, nie złożono wniosków o ukaranie do ŚPWIS w Katowicach w związku z interwencjami. W ramach skarg w zintegrowanym laboratorium nie zbadano próbek środków spożywczych dostarczonych przez konsumenta, nie pobrano również próbek w ramach urzędowej kontroli celowanej.

3.9. Ocena i wnioski końcowe/Sekcja HŻŻiPU

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowych, jak wykazują arkusze oceny zakładu, uległ pogorszeniu w stosunku do roku ubiegłego. W dalszym ciągu stwierdza się niezachowanie należytego stanu sanitarno-higienicznego, obecność szkodników oraz wprowadzanie do obrotu niewłaściwej jakości środków spożywczych, brak termicznej dezynfekcji naczyń. W stosunku do roku ubiegłego wydano więcej decyzji nakazujących, nałożono także więcej mandatów karnych. Skontrolowane obiekty w większości oceniono jednak pozytywnie. Wprowadzono w nich i stosuje się zasady Dobrej Praktyki Higienicznej, w zakładach produkcyjnych w większości wprowadzono i stosuje się zasady systemu HACCP, a w pozostałych grupach obiektów uproszczone procedury na zasadach systemu HACCP.

4. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska

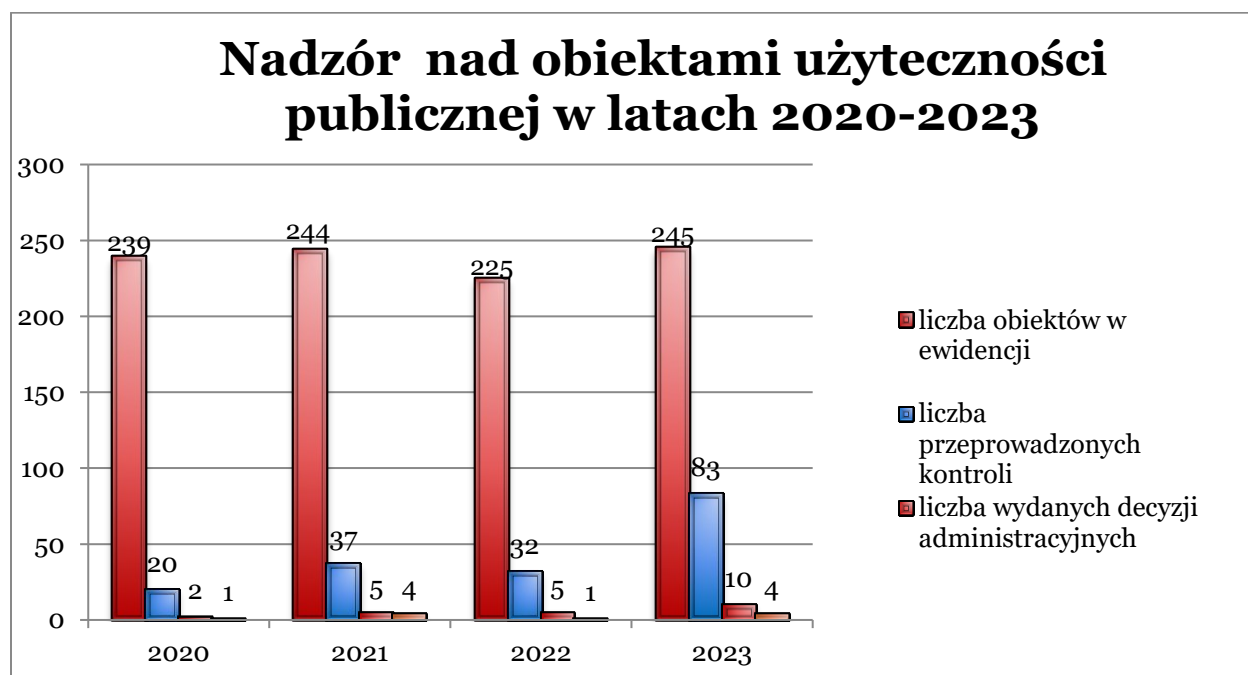
Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska sprawowała nadzór nad przestrzeganiem wymagań higieniczno–zdrowotnych w obiektach użyteczności publicznej oraz nad jakością sanitarną wody do spożycia przez ludzi, ciepłej wody użytkowej i wody na pływalniach.

4.1. Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej/NS-HKiŚ

Na terenie miasta Świętochłowice nadzorem objęto 245 obiektów użyteczności publicznej. Są to m.in.: podmioty lecznicze, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, gabinety tatuażu, zakłady w których świadczone są więcej niż jedna z ww. usług, ustępy publiczne i ogólnodostępne, pływalnie kryte i odkryte, domy pomocy społecznej, obiekty hotelarskie, sportowe, kulturalne, targowisko, apteki, stacje paliw, cmentarze, domy przedpogrzebowe i zakłady pogrzebowe, przystanek kolejowy, tereny rekreacyjne.

W 2023 roku skontrolowano 92 obiekty użyteczności publicznej:

- ✓ przeprowadzono **83** kontrole,
- ✓ wydano **10** decyzji administracyjnych, w tym 7 decyzji nakazujących, 2 decyzje prolongujące, 1 decyzję wygaszającą,
- ✓ nałożono **4** mandaty karne na kwotę **750** zł.

Rysunek 6. Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej w latach 2020-2023

4.2. Podmioty lecznicze

Na nadzorowanym terenie znajduje się 28 obiektów, z których skontrolowano 6.

Dla **Szpitala Powiatowego przy ul. Chorzowskiej 36 w Świętochłowicach** w dniu 26.10.2023 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą wyłączenie z użytkowania urządzenia prysznicowe i perlatory, do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. w 1000 ml do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) oraz bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych mających na celu redukcję liczby bakterii *Legionella* sp. z rygiem natychmiastowej wykonalności. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca potwierdziła, iż zarządca obiektu usunął perlatory i ręczki prysznicowe. W dniu 08.11.2023 r. wydano decyzję nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) z terminem realizacji do dnia 08.12.2023 r. Wobec powyższego, obiekt oceniono jako zły pod względem higieniczno-sanitarnym, nie został unieruchomiony.

Szpital Powiatowy przy ul. Chorzowskiej 36 w Świętochłowicach, oceniony jako zły również w 2022 r., wykonał obowiązki decyzji wydanej 2022 r. dotyczącej zapewnienia w pomieszczeniu do wstępnego magazynowania odpadów medycznych zabezpieczenia technicznego przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych, obejmującego również gromadzenie ewentualnych odcieków z tych odpadów oraz zapewnienia dostępu do wody bieżącej ciepłej i zimnej do celów porządkowych przy pomieszczeniu do wstępnego magazynowania odpadów medycznych.

Ponadto, podczas kontroli przeprowadzonej w innym obiekcie stwierdzono nieprawidłowości: odpady medyczne o kodzie 18 01 04 gromadzone były w workach koloru czerwonego, worki do gromadzenia odpadów medycznych oraz pojemnik jednokrotnego użytku przeznaczony do gromadzenia odpadów medycznych o ostrych końcach i krawędziach o kodzie 18 01 03* nie były właściwie oznakowane, w sąsiedztwie przenośnego urządzenia chłodniczego nie zapewniono dozownika ze środkiem do dezynfekcji rąk oraz pojemnika na zużyte rękawiczki jednorazowe, brak opracowanej procedury postępowania z bielizną oraz instrukcji selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscu ich powstawania. W związku z powyższym, wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie wydanych zaleceń doraźnych.

Dla 1 obiektu wydano 2 decyzje administracyjne w związku ze stwierdzeniem przekroczenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. Obowiązki decyzji zostały wykonane terminowo.

4.3. Ustępy publiczne i ogólnodostępne

Na nadzorowanym terenie znajdują się 2 ustępy publiczne, których dysponentem jest gmina Świętochłowice. W dalszym ciągu zawieszona jest działalność ustępu publicznego zlokalizowanego przy Placu Słowiańskim.

W 2023 roku skontrolowano 1 obiekt, który wyposażony był w bieżącą zimną i ciepłą wodę, sprawne urządzenia sanitarne oraz w środki czystości, higieny i preparaty dezynfekcyjne.

Ponadto, w ewidencji ujęto 1 ustęp ogólnodostępny zlokalizowany w centrum handlowym, który w roku sprawozdawczym nie został skontrolowany.

Uwzględniając stan higieniczno-sanitarny i techniczny skontrolowanego obiektu, oceniono go jako zadowalający.

4.4. Pływalnie kryte i odkryte

W tej grupie obiektów ujęto 2 pływalnie kryte i 1 pływalnię odkrytą, których dysponentem jest gmina Świętochłowice. W 2023 roku skontrolowano 1 pływalnię krytą. W przebiegu kontroli stwierdzono, że obiekt posiada szatnie, pomieszczenie dla ratowników oraz pełne węzły sanitarne zaopatrzone w środki higieny. Utrzymaniem bieżącej czystości pływalni zajmują się pracownicy obiektów.

Uwzględniając zarówno stan higieniczno-sanitarny i techniczny, skontrolowany obiekt oceniono jako zadowalający.

W okresie sprawozdawczym skontrolowano czynne sezonowo Kąpielisko „Skalka” z dwoma nieckami basenowymi. W przebiegu kontroli stwierdzono, że obiekt dysponuje przebieralniami wolnostojącymi, szafkami na odzież klientów, pomieszczeniem dla ratowników, pomieszczeniem dla matki z dzieckiem oraz toaletami. Toalety zaopatrzone były w środki higieny, tj. mydło płynne w dozownikach ściennych, podajniki na ręczniki papierowe, papier toaletowy oraz pojemniki na odpady komunalne z wkładem foliowym. Utrzymaniem bieżącej czystości obiektu zajmują się pracownicy OSiR „Skalka”.

W 2023 r. stwierdzono przekroczenie parametrów mikrobiologicznych w próbkach wody pobranych z basenu ekologicznego na pływalni sezonowej w Ośrodku Sportu i Rekreacji „Skalka”. Obecność bakterii *Escherichia coli* i *Pseudomonas aeruginosa* w wodzie basenowej stanowiła istotne zagrożenie dla zdrowia osób korzystających z pływalni. W związku z powyższym, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie w dniu 18.08.2023 r. wydał decyzję administracyjną nakazującą natychmiastowe wyłączenie z użytkowania niecki basenowej do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych wody do stanu zgodnego z wymaganiami określonymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1230) oraz bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych mających na celu doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych wody basenowej do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia. W związku z pismem Strony informującym o zakończeniu sezonu i zamknięciu obiektu, w dniu 05.09.2023 r. wydano decyzję stwierdzającą wygaśnięcie ww. decyzji.

4.5. Domy pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W tej grupie wykazano 2 całodobowe obiekty oraz 5 obiektów dziennego pobytu. W 2023 roku skontrolowano 1 dom pomocy społecznej oraz 5 obiektów dziennego pobytu.

W Miejskim Domu Pomocy Społecznej „Złota Jesień” przy ul. Imieli 12 w Świętochłowicach, podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej, stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj.: ślady po zalaniu z łuszczącą się i odpadającą farbą na klatce schodowej od I do IV piętra oraz w toalecie przy pokoju nr 206. W związku z powyższym, w dniu 24.10.2023 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych

nieprawidłowości w terminie do dnia 30.09.2024 r. Wobec powyższego, obiekt został oceniony jako zły pod względem technicznym, nie został unieruchomiony.

Pozostałe skontrolowane obiekty były utrzymane w należyтым stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym. Część obiektów dysponuje miejscami noclegowymi, zapewnia pomoc psychologiczną, rehabilitację, zajęcia dla dzieci lub seniorów.

W roku sprawozdawczym w ramach kontroli jakości ciepłej wody użytkowej w tej grupie obiektów skontrolowano 1 dom pomocy społecznej, pobrano łącznie 3 próbki wody do badań laboratoryjnych w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. Nie stwierdzono przekroczenia badanych parametrów mikrobiologicznych.

Uwzględniając zarówno stan higieniczno-sanitarny i techniczny, skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające.

4.6. Obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

4.6.1. Pensjonaty

W ewidencji ujęto jeden pensjonat, usytuowany w centrum Świętochłowic. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli sanitarnej w ww. obiekcie. Zgodnie z pismem Strony obiekt jest nieczynny do odwołania, funkcjonuje jedynie część restauracyjna.

4.6.2. Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W ewidencji wykazano 3 obiekty zróżnicowane pod względem wyposażenia i standardu świadczonych usług. Dwa dysponują zaledwie kilkoma miejscami noclegowymi, drugi prowadzi działalność w wielokondygnacyjnym budynku, oferując kilkadziesiąt miejsc noclegowych. W roku sprawozdawczym rozpoczął działalność obiekt Mieszkanie krótkiego najmu przy ul. Wiktora Polaka 4/3 w Świętochłowicach. W 2023 roku skontrolowano 3 obiekty.

W trakcie kontroli przeprowadzonej w jednym obiekcie noclegowym stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. w magazynie czystej bielizny brudne regały, część czystej bielizny niezabezpieczona, w podręcznych magazynach chemii na I i III piętrze brudne wnętrza szaf do przechowywania preparatów czystościowo-dezynfekujących, w toalecie ogólnodostępnej na III piętrze brudna podłoga oraz muszla ustępowa, w pokojach: brudne wnętrza szafek i szaf, włosy na umywalkach, zaśmiecona podłoga, brudna i zakurzona kanapa, zalegający kurz i włosy na podłodze. Za powyższe nieprawidłowości na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 200 zł oraz wydano zalecenia doraźne z terminem ich natychmiastowego wykonania. Kontrola sprawdzająca wykazała poprawę stanu sanitarno-higienicznego.

W pozostałych skontrolowanych obiektach noclegowych zapewniono prawidłowe postępowanie z bielizną czystą i brudną. Bieżącym utrzymaniem czystości zajmuje się personel obiektów, zapewniono preparaty czystościowo-dezynfekcyjne, w widocznych miejscach umieszczono oznakowania słowno-graficzne o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

Skontrolowane obiekty noclegowe oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.7. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria, oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług

4.7.1. Zakłady fryzjerskie

W ewidencji ujęto 35 obiektów, z których skontrolowano 14.

W trakcie kontroli sanitarnej przeprowadzonej w jednym zakładzie fryzjerskim stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. w pomieszczeniu świadczenia usług fryzjerskich zakurzone półki, lustra oraz suszarki do włosów, a także pajęczyny przy suficie w toalecie dla personelu i klientów, sali świadczenia usług oraz w pomieszczeniu socjalnym. Za powyższe nieprawidłowości na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 200 zł i wydano zalecenia doraźne z terminem natychmiastowego wykonania. Kontrola sprawdzająca wykazała poprawę stanu sanitarnego.

Pozostałe skontrolowane obiekty wyposażone były w preparaty do dezynfekcji narzędzi, powierzchni oraz rąk. Narzędzia jednorazowego użytku, które stosowane są podczas zabiegów, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich traktowane były jako odpady niebezpieczne.

Pozostałe skontrolowane obiekty zostały ocenione jako zadowalające pod względem higieniczno-sanitarnym oraz technicznym.

4.7.2. Zakłady kosmetyczne

W ewidencji ujęto 20 zakładów, z których skontrolowano 9.

Podczas przeprowadzonej kontroli w **Zakładzie kosmetycznym przy ul. Wojska Polskiego 39A/16 w Świętochłowicach** stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-sanitarne: brak preparatu do dezynfekcji powierzchni i dezynfekcji rąk, brudną podłogę oraz worki z odpadami komunalnymi rozrzucone na podłodze w zapleczu socjalno-gospodarczym. W związku z powyższym na właścicielkę zakładu nałożono mandat karny w wysokości 200 zł oraz wydano zalecenia doraźne z terminem natychmiastowego wykonania. Ponadto, w opracowanej procedurze zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi nie uwzględniono zasad przeprowadzania kontroli skuteczności procesu sterylizacji narzędzi wielorazowego użytku, które stosowane są podczas wykonywania czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, uwzględniającej parametry fizyczne, chemiczne oraz biologiczne. W zakładzie nie była prowadzona dokumentacja procesu sterylizacji. Wobec powyższego, wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia nieprawidłowości w terminie do dnia 15.01.2024 r. Obiekt oceniono jako zły pod względem higieniczno-sanitarnym, nie został unieruchomiony.

Ponadto w jednym zakładzie kosmetycznym stwierdzono brak opracowanej procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi. Strona w ciągu 7 dni od podpisania protokołu poinformowała o usunięciu nieprawidłowości, co potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca.

W trakcie kontroli sanitarnej przeprowadzonej w innym zakładzie kosmetycznym stwierdzono brak oznakowania o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych. W związku z powyższym, na właścicielkę zakładu nałożono mandat karny

w wysokości 150 zł oraz wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonej nieprawidłowości. Ponadto, stwierdzono: brak bieżącej ciepłej wody przy umywalce w toalecie dla personelu i klientów, a w opracowanej procedurze zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi nie uwzględniono sterylizacji narzędzi wielorazowego użytku, które stosowane są w trakcie zabiegów, podczas których dochodzi do kontaktu z błoną śluzową oka, pęsety wielorazowego użytku stosowane podczas zabiegu stylizacji rzęs poddawane były wyłącznie dezynfekcji. Strona w ciągu 7 dni od podpisania protokołu poinformowała o usunięciu nieprawidłowości, co potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca.

Pozostałe skontrolowane obiekty wyposażone były w preparaty do dezynfekcji narzędzi, powierzchni oraz rąk. Narzędzia wielorazowego użytku, stosowane podczas zabiegów, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich poddawane były procesowi sterylizacji. Narzędzia jednorazowego użytku, stosowane podczas zabiegów, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich traktowane były jako odpady niebezpieczne. Obiekty posiadały opracowane procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi.

Pozostałe skontrolowane obiekty zostały ocenione jako zadowalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.7.3. Zakłady tatuażu

W ewidencji wykazano 5 zakładów, z których skontrolowano 2.

W obiektach do wykonywania zabiegów stosowane są wyłącznie narzędzia i sprzęt jednorazowy, które po użyciu traktowane są jako odpady niebezpieczne i odbierane są do unieszkodliwienia przez specjalistyczne firmy. Właściciele zakładów posiadali opracowane i wdrożone procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi.

Skontrolowane obiekty zostały ocenione jako zadowalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.7.4. Zakłady odnowy biologicznej

W ewidencji ujęto 7 obiektów, z których skontrolowano 3. Są to głównie solaria, siłownie, sale fitness i gabinety masażu.

W związku z wniesioną interwencją dotyczącą wykonywania usług manicure w niewłaściwych warunkach sanitarnych na terenie siłowni przeprowadzono kontrolę sanitarną, podczas której stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj.: w pomieszczeniu świadczenia usług kosmetycznych w punkcie wodnym brak bieżącej ciepłej wody oraz nieprawidłowości higieniczno-sanitarne, tj. brak opracowanej procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi. Strona w ciągu 7 dni od podpisania protokołu poinformowała o usunięciu nieprawidłowości, co potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca.

We wszystkich skontrolowanych solariach w widocznych miejscach umieszczono informacje o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium zgodnie z wymogami określonymi

w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 r. *w sprawie umieszczania informacji o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18. roku życia oraz treści informacji o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium* (Dz. U. z 2018 r. poz. 275).

Skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.7.5. Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług

W ewidencji ujęto 9 zakładów. Jest to najbardziej zróżnicowana pod względem zakresu świadczonych usług oraz standardu wyposażenia grupa obiektów. Największą liczbę stanowią zakłady, w których świadczone są usługi fryzjerskie i kosmetyczne, niektóre dysponują również urządzeniami do opalania lub stanowiskami do masażu. W 2023 r. skontrolowano 7 obiektów.

Skontrolowane zakłady wyposażone były w preparaty do dezynfekcji narzędzi, powierzchni oraz rąk. W obiektach do wykonywania usług stosowane są narzędzia i sprzęt jednorazowego oraz wielorazowego użytku.

Skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.8. Tereny rekreacyjne

W ewidencji ujęto 68 obiektów. Skontrolowano 22, tj. tereny rekreacyjne przy Ośrodku Sportu i Rekreacji „Skałka” oraz place zabaw i piaskownice, których dysponentami są spółdzielnie mieszkaniowe.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 21 placów zabaw i piaskownic. Przeprowadzone kontrole wykazały, że we wszystkich skontrolowanych piaskownicach, piasek został wymieniony przed sezonem. Wymiana piasku poprzedzona była wyczyszczeniem i zdezynfekowaniem piaskownic. Place zabaw wyposażone były w pojemniki na odpady komunalne i ławki oraz w regulaminy określające zasady korzystania z obiektów. Utrzymanie bieżącej czystości zarządcy zlecali firmom zewnętrznym. Skontrolowane place zabaw i piaskownice oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

W 2023 r. przeprowadzono kontrolę sanitarną Ośrodka Sportu i Rekreacji „Skałka” przy ul. Bytomskiej 40, podczas której stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne tj.: w budynku przy przystani zalaną ścianę z miejscowo odpadającą i łuszczącą się farbą oraz odpadający miejscowo tynk w toalecie damko-męskiej; w pawilonie szatniowym: zalaną ścianę z miejscowo odpadającą farbą w szatni gospodarzy, zalaną ścianę w szatni sędziowskiej oraz ubytki w płytkach na schodach prowadzących na I piętro. Powyższe nieprawidłowości zostały usunięte przed wskazanym w protokole kontroli terminem, co potwierdziła przeprowadzona, na wniosek Strony, kontrola sprawdzająca.

Obiekt oceniono jako zadawalający pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.9. Cmentarze

W ewidencji ujęto 8 cmentarzy, z których skontrolowano 2. Cmentarze wyposażone były w punkty wodne zaopatrzone w zimną wodę oraz kontenery przeznaczone do gromadzenia odpadów komunalnych.

W oparciu o wyniki przeprowadzonej kontroli oceniono je jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.10. Domy przedpogrzebowe

Na nadzorowanym terenie znajdują się 4 domy przedpogrzebowe świadczące usługi w zakresie przechowywania i przygotowywania zwłok do pochówku oraz ich transportu. Dwa obiekty posiadają prosektoria, wszystkie dysponują środkami transportu do przewozu zwłok i wyposażone są w chłodnie do przechowywania zwłok. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli ww. obiektów.

4.11. Inne

W ewidencji ujęto 44 obiekty. Są to głównie apteki, obiekty sportowe, obiekty kulturalne, stacje paliw, sklepy z odzieżą używaną, przystanki autobusowe, przystanek kolejowy, zakłady pogrzebowe oraz inne. W roku sprawozdawczym skontrolowano 15 obiektów.

4.11.1. Apteki

W ewidencji ujęto 11 obiektów, z których skontrolowano 5.

Obiekty dysponują salą ekspedycyjną, służą z recepturą, zmywalnią, magazynami leków, suplementów diety i środków opatrunkowych, komorą przyjęć, szatnią dla pracowników, pomieszczeniem socjalnym, toaletą oraz pomieszczeniem gospodarczym lub punktem poboru wody do sprzątania. Skontrolowane apteki wyposażone były w preparaty do dezynfekcji rąk i powierzchni oraz informacje słowno-graficzne o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

Stan higieniczno-sanitarny i techniczny skontrolowanych obiektów oceniono jako zadawalający.

4.11.2. Obiekty sportowe

Na nadzorowanym terenie znajdują się 3 obiekty sportowe. Są to: kompleksy i kluby sportowe, sala sportowa oraz boisko. W roku sprawozdawczym skontrolowano 2 obiekty, które dysponują zapleczem sanitarnym z toaletami, natryskami i szatniami. Punkty wodne wyposażone były w bieżącą zimną i ciepłą wodę. Skontrolowane obiekty zaopatrzone były w środki czystości i preparaty dezynfekcyjne.

W Domu Sportu przy ul. Wallisa 1, w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne tj.: w sali gimnastycznej - zalane ściany z odpadającą i łuszczącą się miejscowo farbą, w sali bokserskiej - łuszczącą się farbę na ścianie oraz uszkodzoną powierzchnię osłon mat narożnikowych słupków ringu bokserskiego. W związku z powyższym wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie obowiązków decyzji.

Obiekty oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.11.3. Przystanki kolejowe

W ewidencji ujęto 1 obiekt, który skontrolowano w roku sprawozdawczym. Obiekt wyposażony był w ławki, kosze wyłożone workami foliowymi do gromadzenia odpadów komunalnych oraz informacje o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych. Utrzymanie bieżącej czystości obiektu zlecone było firmie zewnętrznej.

Obiekt oceniono jako zadawalający pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.11.4. Przystanki autobusowe

W ewidencji ujęto 2 przystanki usytuowane w centrum Świętochłowic, które w roku sprawozdawczym zostały skontrolowane. Przeprowadzone kontrole wykazały, że utrzymane były w dobrym stanie porządkowym i technicznym, wyposażone w wiaty przystankowe, ławki oraz kosze na odpady komunalne. Przystanki sprzątane były codziennie przez firmy usługowe na zlecenie gminy. Zgodnie z deklaracją zarządcy skontrolowanych obiektów na bieżąco uzupełniane są, notorycznie niszczone, informacje słowno-graficzne o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

Skontrolowane przystanki autobusowe oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.11.5. Pozostałe obiekty

W ewidencji ujęto 27 obiektów. Skontrolowano 5 obiektów m.in. stacje paliw, obiekty kulturalne oraz zakład pogrzebowy, w ramach wniesionej interwencji.

W roku sprawozdawczym skontrolowano dwa obiekty kulturalne tj. Wieże KWK Polska przy ul. Wojska Polskiego 16 D oraz Muzeum Powstań Śląskich przy ul. Polaka 1. Pierwszy z ww. obiektów powstał na terenie po dawnej kopalni węgla kamiennego. Na jego terenie znajdują się dwie wieże wyciągowe (jedna posiada taras widokowy) oraz kompleks kulturalno-rekreacyjny z labiryntem łączącym 5 stref tematycznych dot. historii przemysłu w Świętochłowicach. W obiekcie organizowane są wydarzenia kulturalne m.in. wernisaże, spotkania z artystami oraz wystawy rękodzieła artystycznego. Drugi z obiektów kulturalnych dysponuje salami ekspozycyjnymi m.in. salą ekspozycyjną 1919, salą ekspozycyjną przed powstaniem, salą powstań oraz salą kinową i antresolą. Skontrolowane w tej grupie obiekty utrzymane były w czystości, toalety wyposażone w środki higieny, tj. mydło płynne w dozownikach, ręczniki papierowe, papier toaletowy oraz pojemniki na odpady komunalne z wkładem foliowym. Utrzymaniem bieżącej czystości obiektów zajmowali się pracownicy.

Wszystkie obiekty oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.12. Nadzór nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

W ramach postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, w roku sprawozdawczym wydano 44 decyzje administracyjne, w tym:

- ✓ 41 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok lub szczątków ludzkich,
- ✓ 3 decyzje zezwalające na wywóz zwłok lub szczątków ludzkich ze Świętochłowic poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Przeprowadzono 43 kontrole sanitarne w związku z wydaniem decyzji zezwalających, w tym 40 dot. przeprowadzenia ekshumacji oraz 3 dot. wywozu zwłok i szczątków ludzkich poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

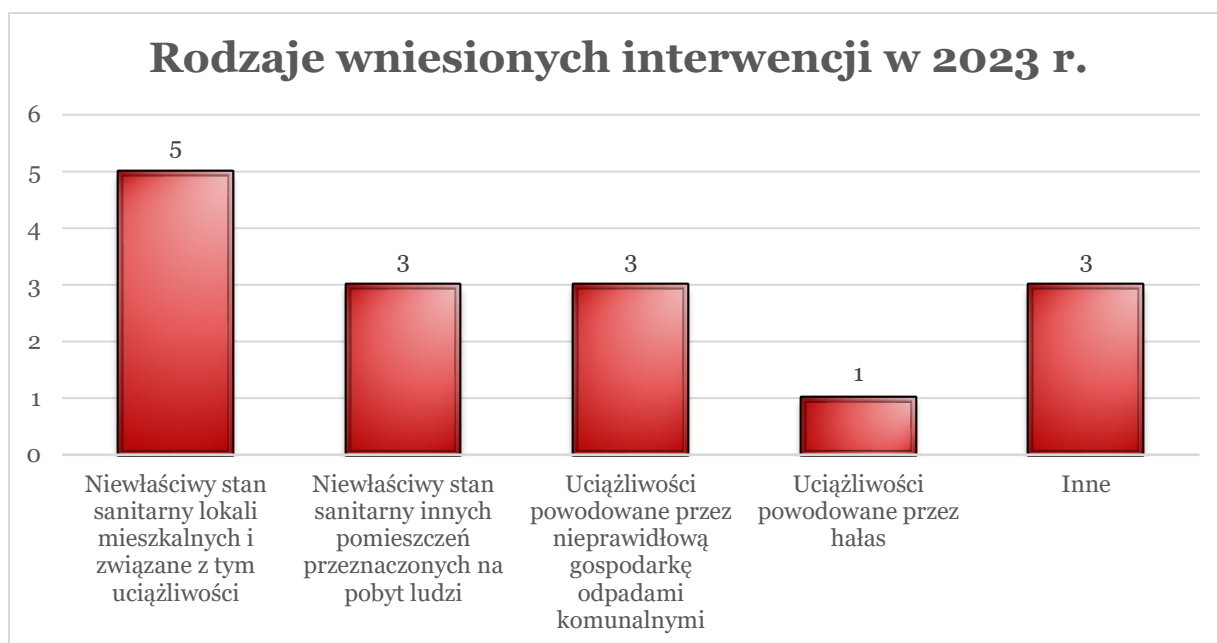
Większość ekshumacji zwłok lub szczątków ludzkich w roku sprawozdawczym przeprowadzono na cmentarzu Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Świętochłowicach. Przeniesienie zwłok lub szczątków ludzkich do innych grobów konieczne było ze względu na zły stan muru oporowego, stanowiącego granicę między cmentarzem a terenami mieszkalnymi. Mur ten wymagał podjęcia natychmiastowych prac remontowych, gdyż w każdej chwili mógł ulec zawaleniu. Ekshumowane groby znajdowały się w pasie bezpośrednio przylegającym do muru oporowego. W przypadku zawalenia się muru i osunięcia się ziemi, z uwagi na różnice poziomu terenu istniało bardzo wysokie prawdopodobieństwo, że doprowadziłoby to do całkowitego zniszczenia grobów i odsłonięcia szczątków ludzkich. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie w celu uniknięcia katastrofy budowlanej spowodowanej złym stanem technicznym muru oporowego, dopuścił wykonanie ekshumacji w innym terminie niż w okresie od 16 października do 15 kwietnia, wskazanym w § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. *w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi* (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz.1910).

Ponadto, na podstawie decyzji Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z siedzibą w Warszawie, uczestniczono w przeprowadzonej w marcu br. ekshumacji szczątków żołnierza polskiego poległego w 1939 r. oraz żołnierzy niemieckich z mogiły zbiorowej, która odbyła się na Cmentarzu Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Augustyna w Świętochłowicach. Wykonanie prac ekshumacyjnych odbyło się zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawnymi. Ekshumowane szczątki żołnierzy niemieckich zostały pochowane na cmentarzu żołnierzy niemieckich, który mieści się na terenie Siemianowic Śląskich, natomiast trumna z żołnierzem polskim została pochowana w innym grobie na cmentarzu Parafii św. Augustyna w Świętochłowicach. Uczestniczący w ekshumacji przedstawiciele tut. Stacji z powyższych czynności służbowych sporządzili adnotację służbową.

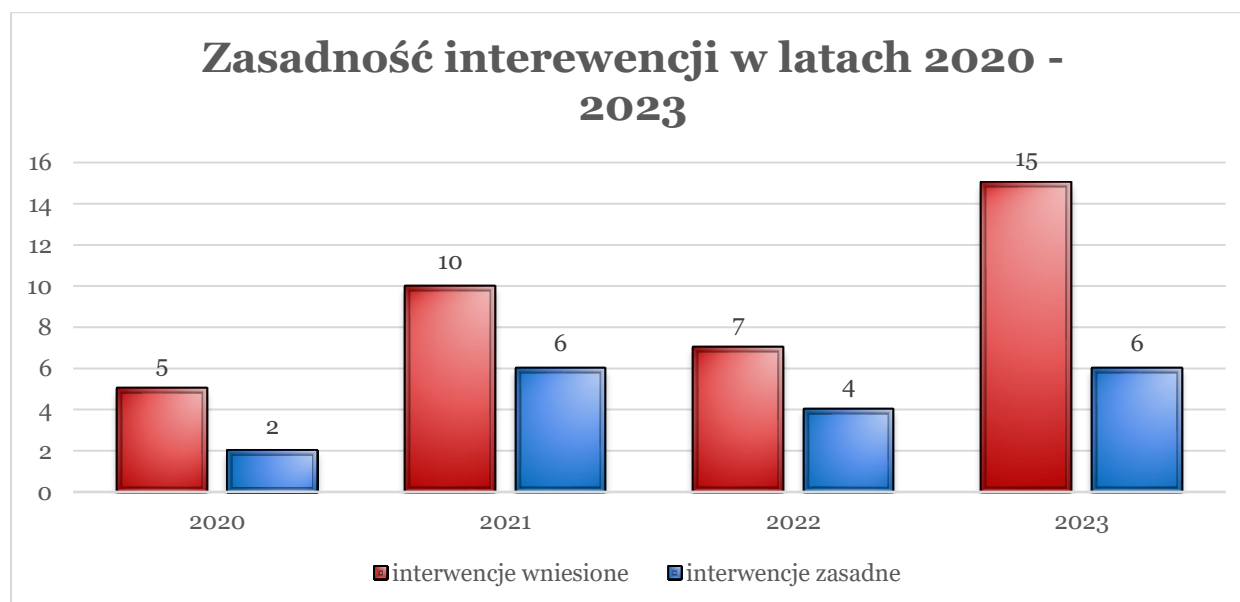
W roku 2023 wydano 10 postanowień opiniujących sprowadzenia zwłok lub szczątków ludzkich z zagranicy do Świętochłowic.

4.13. Interwencje

W 2023 roku do tut. Stacji wpłynęło 15 interwencji, z których 6 były częściowo bądź całkowicie zasadnych. Jedną interwencję dot. uciążliwości powodowanych przez hałas, bezpośrednio przekazano do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Katowicach. Ponadto, w związku z wniesioną interwencją, dotyczącą zawilgocenia lokalu mieszkalnego wydano opinię sanitarną i po wstępnym rozpoznaniu, sprawę przekazano do dalszego rozpatrzenia Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego w Chorzowie.

Rysunek 7. Rodzaje wniesionych interwencji w 2023 roku

Rysunek 8. Zasadność interwencji w latach 2020-2023

Najczęściej w trakcie przeprowadzanych kontroli sanitarnych, potwierdzano zasadność interwencji dotyczących niewłaściwego stanu sanitarnego lokali mieszkalnych i związanych z tym uciążliwości powodowanych przez ich najemców/właścicieli. Ponadto, jako zasadne lub częściowo zasadne wykazano interwencje dotyczące zalewania ściekami i zalegania odpadów komunalnych na terenach nieruchomości. Każdorazowo, właściciele/zarządcy budynków niezwłocznie podejmowali działania mające na celu usunięcie nieprawidłowości.

W związku z wniesioną interwencją dotyczącą wykonywania usług manicure w niewłaściwych warunkach sanitarnych na terenie obiektu Cross-Świony przy ul. Katowickiej 30b, przeprowadzono kontrolę sanitarną, podczas której stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj.: w pomieszczeniu świadczenia usług kosmetycznych brak bieżącej ciepłej wody w punkcie wodnym oraz nieprawidłowości higieniczno-sanitarne, tj. brak opracowanej procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi. Strona w ciągu 7 dni od podpisania protokołu poinformowała o usunięciu nieprawidłowości, co potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca.

W roku sprawozdawczym tut. Organ rozpatrzył interwencję, przekazaną przez Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, dotyczącą zagrożenia zatruciem tlenkiem węgla wydobywającym się z pieca dwufunkcyjnego znajdującego się w lokalu mieszkalnym przy ul. Katowickiej 4. Kontrolę sanitarną przeprowadzono w obecności najemcy mieszkania, przedstawicieli zarządcy budynku. W przebiegu kontroli zarządca poinformował, iż po trzymaniu zgłoszenia w przedmiotowej sprawie, nakazał najemcy niezwłoczne wyłączenie pieca dwufunkcyjnego z użytkowania. W związku z powyższym, odstąpiono od pomiaru stężenia tlenku węgla. Przedstawione dokumenty z oględzin i ekspertyzy specjalistycznego zakładu kominarskiego wykazały nieszczelność w przewodzie spalinowym. Zarządca nieruchomości poinformował PPIS w Chorzowie o przywróceniu prawidłowego funkcjonowania pieca po usunięciu usterki związanej z nieszczelnością w układzie kominowym, co potwierdziła stosowana w tym zakresie dokumentacja.

W trakcie rozpatrywania interwencji podejmowano współpracę z właścicielami/zarządcami budynków i nieruchomości, władzami samorządowymi, ośrodkiem pomocy społecznej oraz innymi komórkami organizacyjnymi w tut. Stacji.

4.14. Akcje i współpraca akcyjna z innymi komórkami psse/jednostkami/organami

W I połowie 2023 r., współdziałając z innymi Sekcjami tut. Stacji, prowadzone były działania związane z zapobieganiem COVID-19, w tym przeprowadzanie wywiadów epidemicznych i obsługa systemu SEPIS.

4.15. Ocena jakości sanitarnej wody

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie prowadzi stały nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, ciepłej wody użytkowej oraz wody na pływalniach.

4.16. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi

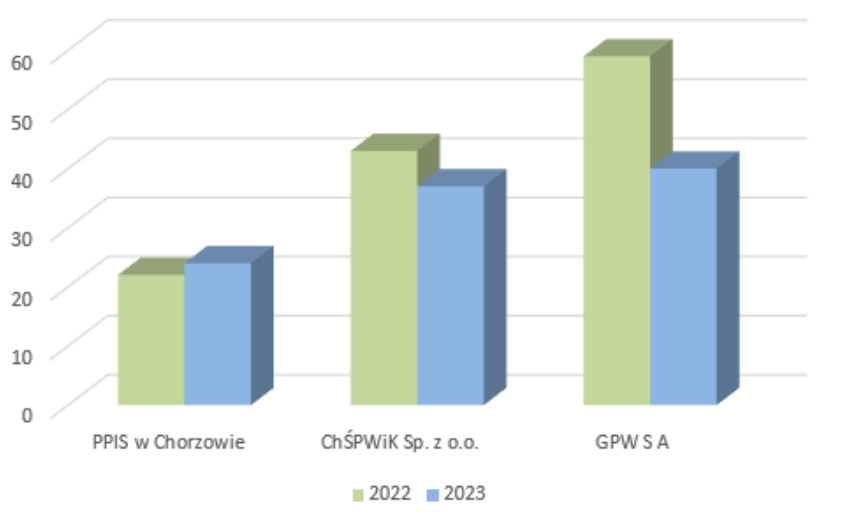
Zbiorowe zaopatrzenie mieszkańców w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi należy do zadań własnych gminy i jest realizowane przez Chorzowsko-Świętochłowskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. Ze względu na brak ujęć własnych na terenie Świętochłowic, miasto zaopatrywane jest w wodę w ramach wodociągu grupowego,

stanowiącego własność Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów Spółka Akcyjna w Katowicach, z ujęć zlokalizowanych poza nadzorowanym terenem – w Miasteczku Śląskim, Świerklańcu, Kobiernicach, Czańcu i Goczałkowicach. Ze względu na „końcówkowy” układ sieci wodociągowej, charakteryzujący się ciągłym mieszanym wody z różnych ujęć, konieczne jest prowadzenie stałego nadzoru nad jakością wody.

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) regularnie pobierano próbki wody ze studzienek wodomierzowych, z przyłączy wodociągowych oraz z instalacji wewnętrznych w budynkach, w celu sprawdzenia jej jakości na każdym etapie dystrybucji.

W 2023 r. pobrano **101 próbek** wody, w tym:

- ✓ w ramach bieżącego nadzoru przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie – **24 próbki**;
- ✓ w ramach wewnętrznej kontroli realizowanej przez:
 - Chorzowsko-Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. – **37 próbek**;
 - Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów SA – **40 próbek**.

Rysunek 9. Liczba próbek wody pobranych w latach 2022-2023

W ramach sprawowania bieżącego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, na podstawie sprawozdań z badań laboratoryjnych w jednej próbce stwierdzono przekroczenie wartości parametrycznej dla liczby bakterii grupy coli [3 jtk/100 ml]. Ponowny pobór próbek wody nie potwierdził obecności ww. mikroorganizmów.

W 2023 r. nie odnotowano interwencji dotyczących pogorszonej jakości wody przeznaczonej do spożycia w terenie miasta Świętochłowice.

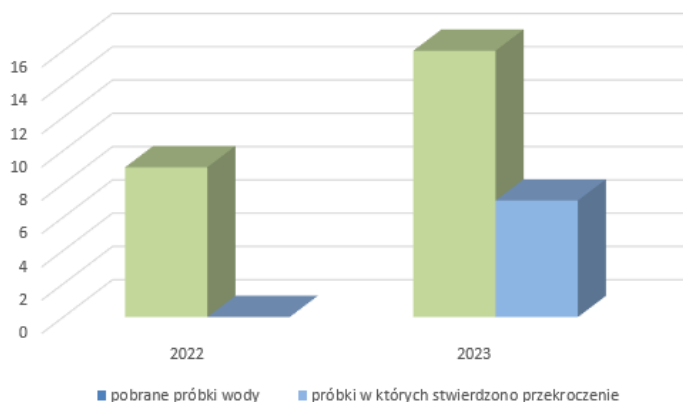
Mając na uwadze powyższe, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie stwierdził, że **woda spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi** (Dz. U. z 2017r., poz. 2294) **i była przydatna do spożycia.**

4.17. Ciepła woda użytkowa

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie sprawuje nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej m.in. w przedsiębiorstwach podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne oraz w budynkach zamieszkania zbiorowego.

Pobrano łącznie **16 próbek** ciepłej wody w kierunku obecności bakterii *Legionella* sp.:

- ✓ podmioty lecznicze **13**;
- ✓ domy pomocy społecznej **3**.

Rysunek 10. Liczba pobranych próbek ciepłej wody w latach 2022-2023

W **7 próbkach** stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznej dla liczby bakterii *Legionella* sp., wydano łącznie **4** decyzje administracyjne, w tym:

- **2** nakazujące podjęcie natychmiastowych działań naprawczych mających na celu redukcję liczby bakterii *Legionella* sp. oraz wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294);
- **2** nakazujące doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami.

Zakład Opiekuńczo-Leczniczy przy ul. Szpitalnej 2

W związku ze stwierdzeniem wysokiego skażenia instalacji ciepłej wody w obiekcie wydano 2 decyzje:

1. nakazującą w terminie natychmiastowym wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów w obiekcie do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia oraz bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych mających na celu redukcję liczby bakterii *Legionella* sp.;
2. nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w obiekcie do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia.

W związku z niewykonaniem w terminie decyzji nakazującej doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w obiekcie, do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia, wystosowano upomnienie.

Na wniosek Strony, w związku z pracami związanymi z przystosowaniem instalacji wodociągowej do przyłączenia urządzenia dezynfekującego i jego uruchomieniem, prolongowano termin wykonania decyzji.

W próbkach wody pobranych w ramach kontroli sprawdzającej nie stwierdzono przekroczeń wartości parametrycznych dla liczby bakterii *Legionella* sp. a tym samym stwierdzono wykonanie ww. decyzji.

Szpital Powiatowy przy ul. Chorzowskiej 36

Na podstawie sprawozdania z badań, w jednej z czterech pobranych próbek wody, stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznych dla liczby bakterii *Legionella* sp. w 1000 ml na oddziale neonatologii.

W związku z powyższym wydano 2 decyzje:

1. nakazującą w terminie natychmiastowym wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów na oddziale neonatologii, do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. w 1000 ml do stanu zgodnego z wymaganiami Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) oraz podjęcie działań naprawczych mających na celu redukcję liczby bakterii *Legionella* sp. Decyzja została wykonana;
2. nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody na oddziale neonatologii, w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. w 1000 ml do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia. Kontrola sprawdzająca wykonanie obowiązków ww. decyzji zostanie przeprowadzona w styczniu 2024 r.

4.18. Woda na pływalniach

Realizując zapisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (t.j.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1230), Państwowych Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie prowadzi nadzór nad 2 pływalniami całorocznymi oraz 1 pływalnią sezonową. W 2023 r. w ramach nadzoru pobrano **17 próbek** wody z niecek basenowych, systemów cyrkulacji oraz natrysków na pływalniach z czego w **7** stwierdzono przekroczenia badanych parametrów.

W ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z zatwierdzonymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora w Chorzowie harmonogramami, zarządcy pobrali łącznie **134 próbki** wody na pływalniach, z czego w **56** stwierdzono przekroczenia badanych parametrów. Najczęściej odnotowywano przekroczenia na pływalniach Ośrodka Sportu i Rekreacji „Skalka”. Na pływalni przy ul. Zubrzyckiego odnotowywano przekroczenia wartości parametrycznej chloru wolnego oraz związanego, natomiast na pływalni odkrytej przy al. Parkowej 12, w niecce basenu ekologicznego, stwierdzano obecność bakterii *Escherichia coli* i *Pseudomonas aeruginosa*.

Każdorazowo po stwierdzeniu przekroczeń badanych parametrów, zarządca niezwłocznie podejmował działania naprawcze mające na celu doprowadzenie parametrów wody na pływalni do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia.

Pływalnia odkryta Ośrodka Sportu i Rekreacji „Skalka” przy al. Parkowej 12

Na podstawie sprawozdań z badań próbek wody pobranych, w ramach sprawowania bieżącego nadzoru nad jakością wody na pływalniach, stwierdzono obecność bakterii *Escherichia coli* oraz *Pseudomonas aeruginosa* w niecce basenu ekologicznego oraz systemie cyrkulacji.

W związku z istotnym zagrożeniem dla zdrowia osób korzystających z pływalni, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie wydał decyzję administracyjną nakazującą natychmiastowe wyłączenie z użytkowania niecki basenowej do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych wody do stanu zgodnego z wymaganiami określonymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1230) oraz bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych mających na celu doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych wody basenowej do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia. W związku z pismem Strony informującym o zakończeniu sezonu i zamknięciu obiektu, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie wydał decyzję stwierdzającą wygaśnięcie ww. decyzji.

W roku sprawozdawczym wydano **4 zbiorcze roczne oceny** jakości wody:

- ✓ **2** oceny stwierdzające, że woda spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230);
- ✓ **1** ocenę, że warunkowo spełniała wymagania;
- ✓ **1** ocenę, że woda nie spełnia wymagań ww. rozporządzenia.

5. Sekcja Higieny Pracy - ocena warunków higieny pracy

5.1. Nadzór bieżący nad zakładami pracy

Sekcja Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie w 2023r. obejmowała ewidencję 254 zakłady pracy (Tab.1), w których zatrudnionych jest ogółem 6436 pracowników (Tab. 2).

Zdecydowaną większość stanowią zakłady małe, zatrudniające do 50 pracowników.

Lata	2021	2022	2023
Liczba zakładów objętych nadzorem	235	249	254

Tabela 1 Liczba zakładów objętych nadzorem w latach 2021-2023

Lata	2021	2022	2023
Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach	6230	6144	6436

Tabela 2 Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach w latach 2021-2023

Sekcja Higieny Pracy nadzoruje warunki higieny pracy w zakładach o zróżnicowanym profilu produkcji oraz świadczonych usług, takich jak: przemysł metalowy, spożywczy, chemiczny, kosmetyczny, lekki, usługi budowlane, komunalne, transportowe, motoryzacyjne, a także zakłady lecznicze i opieki społecznej, sklepy wielkopowierzchniowe, obiekty użyteczności publicznej oraz jednostki służb mundurowych podległych MSWiA.

Działania kontrolne w zakładach pracy pozwalają na:

- ✓ ustalenie rodzaju czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy,
- ✓ ocenę narażenia zawodowego pracowników w oparciu o zidentyfikowane zagrożenia i wyniki przeprowadzonych badań i pomiarów środowiskowych,
- ✓ podnoszenie świadomości pracodawców i pracowników na temat zagrożeń związanych z wykonywaną pracą,
- ✓ współpracę i mobilizowanie pracodawców do podejmowania działań mających na celu zapobieganie chorobom zawodowym i innym schorzeniom spowodowanym warunkami pracy, w tym również działania administracyjne na rzecz ich wyeliminowania lub ograniczenia,
- ✓ nadzór nad spełnianiem przez pracodawców wymagań związanych z zatrudnianiem pracowników w narażeniu na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne oraz czynniki wykazujące działanie rakotwórcze lub mutagenne,
- ✓ nadzór nad przestrzeganiem przez pracodawców przepisów dot. warunków higieny pracy w zakładach pracy, w tym zapewnienie właściwych pomieszczeń pracy i pomieszczeń

- higieniczno-sanitarnych oraz odpowiedniego wyposażenia do wykonywania tej pracy, w tym odzieży roboczej, ochronnej i środków ochrony indywidualnej,
- ✓ nadzór nad przestrzeganiem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
 - ✓ nadzór nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy.

Sekcji Higieny Pracy nadzoruje również przestrzeganie przepisów w zakresie:

- ✓ wprowadzania do obrotu substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin, w tym stwarzających zagrożenie dla zdrowia człowieka oraz środowiska,
- ✓ obowiązków pracodawcy związanych ze stosowaniem w działalności zawodowej substancji chemicznych i ich mieszanin,
- ✓ wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz udostępniania na rynku i stosowania w działalności zawodowej produktów biobójczych,
- ✓ wprowadzania do obrotu i stosowania prekursorów narkotyków kat. 2 i 3,
- ✓ wprowadzania do obrotu detergentów,
- ✓ wytwarzania, wprowadzania do obrotu i udostępniania na rynku produktów kosmetycznych,
- ✓ zakazu wytwarzania oraz wprowadzania do obrotu na terytorium RP środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

W 2023 roku w nadzorowanych zakładach pracy przeprowadzono ogółem 81 kontroli (w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, sprawdzające realizację wydanych wcześniej decyzji, a także kontrole tematyczne, interwencyjne). Skontrolowano 59 zakładów (Tab.3), w których łącznie zatrudnionych jest 2892 pracowników.

Lata	2021	2022	2023
Liczba zakładów skontrolowanych	27	60	59

Tabela 3 Liczba zakładów skontrolowanych w latach 2021-2023

Najczęściej stwierdzanymi podczas kontroli nieprawidłowościami były:

- ✓ zły stan techniczny i sanitarny pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych lub niezgodne z obowiązującymi wymaganiami ich wyposażenie,
- ✓ brak aktualnych wyników badań i pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- ✓ brak zgodnej z wymaganiami oceny ryzyka zawodowego uwzględniającej wszystkie rodzaje zagrożeń związanych z wykonywaną pracą,
- ✓ brak rejestru prac, rejestru pracowników narażonych na działanie czynnika działającego rakotwórczym,
- ✓ nieprawidłowości dotyczące stosowania w zakładach pracy substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie.

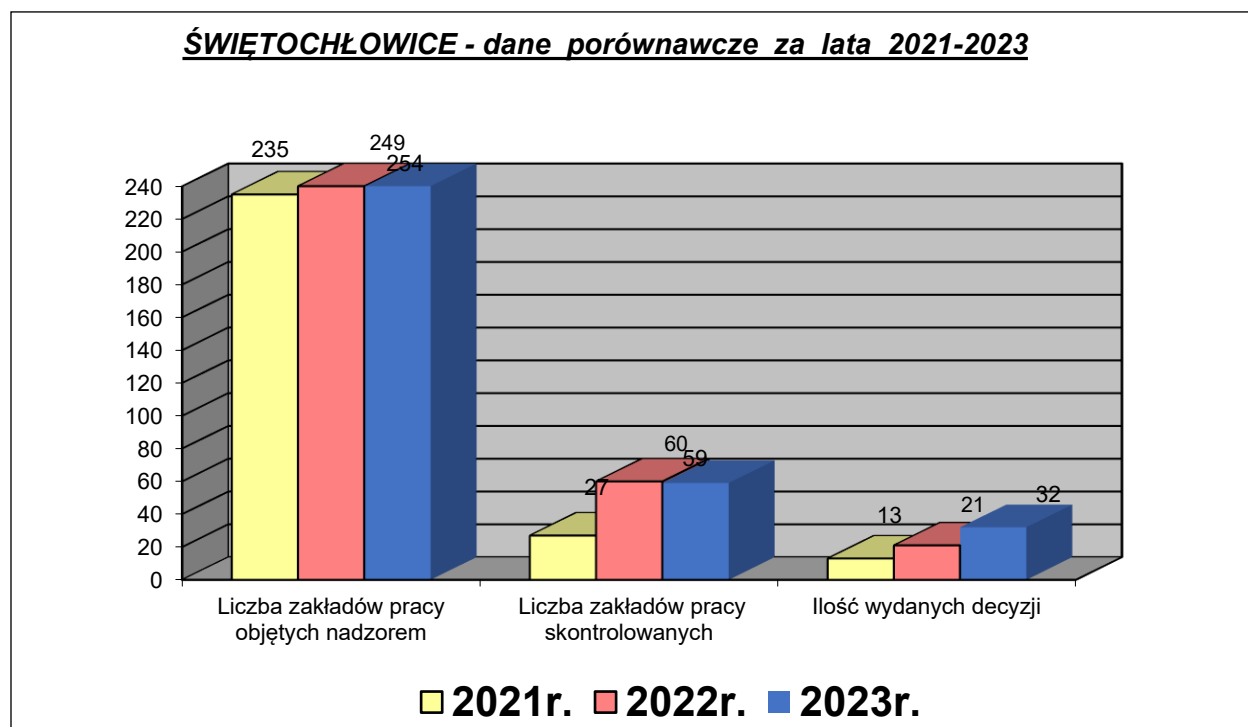
W 2023r. w związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami Sekcja Higieny Pracy prowadziła postępowania administracyjno-egzekucyjne. Zostało wydanych 32 decyzje administracyjne (Tab. 4) zawierające 168 nakazów m.in. w zakresie:

- ✓ substancji i mieszanin chemicznych: 11 nakazów,
- ✓ kosmetyków : 9 nakazów,

- ✓ produktów biobójczych: 1 nakaz
- ✓ substancji i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym: 12 nakazów,
- ✓ szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych występujących w środowisku pracy: 2 nakazy,
- ✓ badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy: 34 nakazy,
- ✓ obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy do dopuszczalnych NDS i NDN: 5 nakazów,
- ✓ oceny ryzyka zawodowego: 16 nakazów,
- ✓ właściwego stanu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych: 65 nakazów,
- ✓ właściwego stanu pomieszczeń pracy i pomieszczeń magazynowych: 11 nakazów,
- ✓ odzieży roboczej oraz środków ochrony indywidualnej: 4 nakazy,
- ✓ opracowania instrukcji stanowiskowych i BHP: 1 nakaz.

Lata	2021	2022	2023
Liczba wydanych decyzji	13	21	32

Tabela 4 Liczba decyzji wydanych w latach 2021-2023

Rysunek 11 Dane porównawcze za lata 2021-2023

Spośród 254 nadzorowanych zakładów pracy przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia występują w 11 zakładach. Przekroczenia NDS i NDN stwierdzone w 2023r. dotyczyły branż o następujących profilach produkcji:

- ✓ PKD 10: produkcja pieczywa i wyrobów cukierniczych - w 1 zakładzie,

- ✓ PKD 16: produkcja wyrobów z drewna - w 2 zakładach,
- ✓ PKD 24: produkcja blach ocynkowanych i powlekanych - w 1 zakładzie,
- ✓ PKD 25: produkcja odkuwek stalowych oraz elementów i opakowań z tworzyw sztucznych - w 1 zakładzie,
- ✓ PKD 29: produkcja części dla przemysłu motoryzacyjnego - w 1 zakładzie,
- ✓ PKD 43: produkcja i sprzedaż mebli - w 1 zakładzie,
- ✓ PKD 46: sprzedaż wyrobów hutniczych ze stali - w 1 zakładzie,
- ✓ PKD 49: transport drogowy towarów oraz produkcja metalowych wyrobów gotowych - w 2 zakładach,
- ✓ PKD 81: prace sezonowe związane z utrzymaniem terenów zielonych - w 1 zakładzie.

W zakładach, w których stwierdzono największą liczbę przekroczeń NDS i NDN, rodzaj prowadzonej produkcji lub wykonywanych usług sprawił, że pracownicy narażeni byli na więcej niż jeden czynnik szkodliwy. Pracownicy zatrudnieni w transporcie drogowym towarów oraz przy produkcji metalowych wyrobów narażeni byli zarówno na hałas jak również na drgania mechaniczne.

Ogółem w warunkach przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia w 2023r. zatrudnionych było 92 pracowników (w 2022r. - 201 osób) z czego:

- ✓ przy produkcji wyrobów z drewna - 3 pracowników,
- ✓ przy produkcji blach ocynkowanych i powlekanych - 4 pracowników,
- ✓ przy produkcji pieczywa i wyrobów cukierniczych - 6 pracowników
- ✓ przy produkcji wyrobów metalowych (transport drogowy) - 38 pracowników,
- ✓ przy produkcji części dla przemysłu motoryzacyjnego - 10 pracowników,
- ✓ przy produkcji odkuwek stalowych oraz elementów i opakowań z tworzyw sztucznych - 15 pracowników,
- ✓ przy produkcji mebli - 5 pracowników,
- ✓ prace sezonowe związane z utrzymaniem terenów zielonych - 7 pracowników,
- ✓ prace związane ze sprzedażą wyrobów hutniczych ze stali - 4 pracowników.

Najczęściej występującym czynnikiem szkodliwym dla zdrowia w nadzorowanych zakładach pracy, podobnie jak w latach ubiegłych był ponadnormatywny hałas, którego przekroczenie stwierdzono w 9 nadzorowanych zakładach pracy. Łączna liczba osób narażonych na jego oddziaływanie stanowiła 0,9% ogółu zatrudnionych w różnych gałęziach gospodarki.

W celu poprawy warunków pracy zakłady pracy sporządziły i wdrażały programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas. PPIS wydał decyzję nakazującą obniżenie wartości poniżej NDS stężenia pyłów mąki w jednym zakładzie.

W związku z Wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności na rok 2023 Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła 3 kontrole w zakresie przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.

5.2. Nadzór nad czynnikami o działaniu rakotwórczym lub mutagennym

Sekcja Higieny Pracy nadzoruje 22 zakłady pracy, w których pracownicy narażeni są bądź mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi. Przeprowadzono 15 kontroli w/w zakresie. Najczęściej występujące czynniki rakotwórcze to pyły drewna, promieniowanie jonizujące, substancje chemiczne wykazujące działanie rakotwórcze lub mutagenne stosowane jako odczynniki laboratoryjne (formaldehyd, fenoloftaleina), spaliny emitowane z silników Diesla. Liczbę osób narażonych na czynniki rakotwórcze lub mutagenne w skontrolowanych zakładach

oceniono na 44, natomiast zatrudnionych w kontakcie z tymi czynnikami na 97. Zostały wydane 4 decyzje administracyjne dotyczące: uzupełnienie dokumentacji o rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikiem o działaniu rakotwórczym i rejestr pracowników narażonych na te czynniki, przeszkolenia pracowników w zakresie narażenia na czynnik o działaniu rakotwórczym, oraz przesłania informacji o czynnikach rakotwórczych właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu.

5.3. Nadzór nad szkodliwymi dla zdrowia czynnikami biologicznymi

W ramach nadzoru w zakresie szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych występujących w środowisku pracy przeprowadzono w minionym roku 11 kontroli w 11 zakładach pracy. Oceniono działania zmierzające do ograniczenia ryzyka zawodowego związanego z występowaniem tych czynników m.in. w zakładzie gospodarki odpadami, zakładach budowlano-instalatorskich, laboratoriach analitycznych, placówce medycznej, zakładzie świadczącym usługi DDD oraz w jednostce służb mundurowych. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku oceny ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na szkodliwe czynniki biologiczne, braku rejestru pracowników pracujących w narażeniu na czynniki biologiczne z grupy 3 a także rejestru prac w narażających na te czynniki. Wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą usunięcie nieprawidłowości.

5.4. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami/ Sekcja Higieny Pracy

W 2023r. przeprowadzono 18 kontroli w 18 podmiotach stosujących w swojej działalności zawodowej stwarzające zagrożenie substancje chemiczne w postaci własnej lub jako składniki mieszaniny chemicznych. Sekcja Higieny Pracy skontrolowała substancje chemiczne w postaci własnej stosowane do produkcji mieszanin oraz mieszaniny chemiczne takie jak: farby, lakiery, rozpuszczalniki, kleje, środki czyszczące, dezynfekcyjne, smary, oleje, produkty z grupy chemii budowlanej. W trakcie kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości: nieaktualne karty charakterystyki stosowanych mieszanin chemicznych, brak spisu stosowanych stwarzających zagrożenie mieszanin chemicznych, brak odpowiedniego oznakowania opakowania zawierającego mieszaninę chemiczną stwarzającą zagrożenie, brak natrysku do przemywania oczu, nie wdrożono zalecanego środka kontroli ryzyka wskazanego w karcie charakterystyki stosowanej mieszaniny chemicznej stwarzającej zagrożenie tj. nie zapewniono pracownikowi maski ochronnej, brak odpowiedniej wentylacji w pomieszczeniu stosowania mieszaniny chemicznej stwarzającej zagrożenie. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 5 decyzji administracyjnych.

W zakresie wprowadzanych do obrotu substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin oraz wyrobów chemicznych w 2023 roku przeprowadzono 3 kontrole w 3 podmiotach. Wśród wprowadzających do obrotu są producenci, importer, dystrybutorzy (m.in. hurtownie, sklepy wielkopowierzchniowe, drogerie) oraz formulatorzy (dalsi użytkownicy). W trakcie kontroli oceniano realizację wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu, celem zapewnienia odbiorcom produktów chemicznych prawidłowych informacji dot. bezpiecznego stosowania (skontrolowano oznakowanie opakowań, opakowania i karty charakterystyki produktów oraz wymaganą dokumentację).

Ogółem w 2023r. sprawdzono karty charakterystyki dla 4 produktów, natomiast oznakowanie dla 15 produktów chemicznych. Nie wydano decyzji administracyjnej.

W 1 podmiocie przeprowadzono czynności kontrolne w związku z pismem innego inspektora sanitarnego przesłanego zgodnie z właściwością terytorialną dot. nieprawidłowości w oznakowaniu produktów chemicznych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Ponadto w związku z niespójnościami dotyczącymi w zakresie klasyfikacji mieszaniny chemicznej pochodzącej od podmiotu nadzorowanego przez innego inspektora sanitarnego, Sekcja Higieny Pracy wystosowała pismo zgodnie z właściwością terytorialną w celu wyjaśnienia sprawy (1 pismo).

5.5. Nadzór nad produktami biobójczymi /Sekcja Higieny Pracy

W 2023r. w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych oraz wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła 6 kontrole w 4 podmiotach (m. in. sklepy ogrodnicze, budowlane).

Kontrole w w/w zakresie przeprowadzone zostały w ramach bieżącego nadzoru, na podstawie list dystrybucyjnych przesłanych przez innych inspektorów sanitarnych zgodnie z właściwością miejscową, w związku z pismami Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dotyczącymi wzmożenia nadzoru nad produktami biobójczymi należącymi do grupy produktowej 18 i 19 załącznika V rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr **528**/2012 z dnia 22 maja 2012r. oraz udostępniania na rynku i stosowaniu ziemi okrzemkowej (diatomitu) jako produktu biobójczego bez wymaganego pozwolenia z przeznaczeniem do zwalczania owadów i insektów. W trakcie działań kontrolnych Sekcja Higieny Pracy sprawdzała również czy nadzorowane podmioty nie udostępniają na rynku produktów biobójczych wycofanych z obrotu przez innych inspektorów sanitarnych.

Sekcja Higieny Pracy łącznie skontrolowała 23 produkty uznane za produkty biobójcze pod kątem przestrzegania przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr **528**/2012 z dnia 22 maja 2012r.

W 1 podmiocie dla 1 produktu nie spełniono warunków udostępniania na rynku ogółowi społeczeństwa produktu biobójczego z przeznaczeniem do stosowania przez użytkowników profesjonalnych. Została wydana decyzja administracyjna nakazująca Stronie wykonanie nieprawidłowości z trybem natychmiastowym poprzez zapewnienie, aby podmiot spełniał warunki udostępniania na rynku zgodnie z przepisami.

Ponadto w 1 podmiocie dla 3 produktów biobójczych stwierdzono, iż upłynął ich okres ważności określony na etykiecie opakowań jednostkowych oraz wskazany w Wykazie Produktów Biobójczych. W związku z powyższym wydano doraźne zalecenie usunięcia nieprawidłowości z terminem natychmiastowym. Zalecenie doraźne zostało wykonane, decyzja administracyjna nie została wydana.

Sekcja Higieny Pracy zwracała się do innych inspektorów sanitarnych zgodnie z właściwością terytorialną w przypadku niezgodności na etykiecie opakowania produktu biobójczego w celu weryfikacji z pozwoleniem na obrót oraz w przypadku produktów z pogranicza w celu wyjaśnienia czy spełniają one definicję produktu biobójczego, czy produktu kosmetycznego (2 pisma).

W 2023r. Sekcja Higieny Pracy skontrolowała również 3 podmioty stosujące produkty biobójcze w swojej działalności zawodowej. Skontrolowano 12 produktów - nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości. Wszystkie skontrolowane produkty posiadały wymagane pozwolenie na udostępnianie na rynku i stosowanie na terytorium RP.

5.6. Nadzór nad prekursorami narkotyków /Sekcja Higieny Pracy

Mając na względzie, przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii skontrolowano 1 podmiot stosujący w swojej działalności zawodowej prekursory narkotyków kat. 3. W tym zakresie nie stwierdzono uchybień.

5.7. Nadzór nad produktami kosmetycznymi /Sekcja Higieny Pracy

Sekcja Higieny Pracy prowadzi również nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy z dnia 4 października 2018r. o produktach kosmetycznych oraz przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009r. dotyczącego produktów kosmetycznych. W zakresie udostępniania na rynku produktów kosmetycznych Sekcja Higieny Pracy ogółem przeprowadziła 7 kontroli w 3 obiektach (sklepy, drogerie kosmetyczne).

W trakcie działań kontrolnych Sekcja Higieny Pracy sprawdzała również czy nadzorowane podmioty nie udostępniają na rynku produktów kosmetycznych wycofanych z obrotu decyzjami innych inspektorów sanitarnych.

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające na udostępnianiu na rynku produktów kosmetycznych:

- ✓ zawierających w swoim składzie zakazaną substancję tj. „Butylphenyl Metylpropional”,
- ✓ po upływie daty minimalnej trwałości,
- ✓ nie posiadających oznakowania w języku polskim lub posiadających oznakowanie niezgodne z przepisami.

W związku z powyższym w 2 podmiotach wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące Stronie wykonanie nieprawidłowości polegających na zaprzestaniu udostępniania na rynku oraz wycofaniu z obrotu w/w produktów kosmetycznych z trybem natychmiastowym lub do czasu zapewnienia zgodności z aktualnymi przepisami.

Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę w 1 podmiocie wytwarzającym produkty kosmetyczne (osoba odpowiedzialna) zgodnie z Wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego w zakresie zmian wynikających z rozporządzenia Komisji (UE) 2022/1176 z dnia 7 lipca 2023r. zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 w odniesieniu do stosowania niektórych filtrów UV w produktach kosmetycznych (dot. benzofenonu-3 i oktokrylenu). Nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości.

Ponadto w 2023r. przekazano do Sekcji Higieny Pracy informację od organu nadzorczego państwa członkowskiego o wycofaniu z rynku produktu kosmetycznego zawierającego w swoim składzie niedozwolone barwniki. Po analizie wskazanych w w/w informacji sieci sklepów stwierdzono, iż na terenie Świętochłowic zlokalizowany obiekt nie udostępnia na rynku w/w produktu kosmetycznego.

5.8. Choroby zawodowe /Sekcja Higieny Pracy

Sekcja Higieny Pracy prowadzi również postępowania wyjaśniające i administracyjne w związku z podejrzeniem chorób zawodowych.

W 2023r. prowadziła 7 postępowań dotyczących pracowników lub byłych pracowników zatrudnionych w świętochłowickich zakładach pracy. Wydano 4 prawomocne decyzje stwierdzające chorobę zawodową. Szczegółowe dane dotyczące stwierdzonych chorób - pylic płuc oraz zespołu wibracyjnego - przesłane zostały w postaci kart stwierdzenia choroby zawodowej do Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi, który prowadzi Centralny Rejestr Chorób Zawodowych i analizuje kształtowanie się zapadalności na te choroby

Ponadto wydano 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

W 2023 roku od wydanych decyzji nie wniesiono odwołań do organu II instancji tj. Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W ostatnich trzech latach liczba wydawanych decyzji dotyczących chorób zawodowych kształtowała się następująco (Tab. 5).

Lata	2021	2022	2023
Decyzje stwierdzające	1	1	4
Decyzje odmowne	0	2	2
RAZEM	1	3	6

Tabela 5 Liczba decyzji w sprawie chorób zawodowych wydanych w latach 2021-2023

5.9. Promocja Zdrowia /Sekcja Higieny Pracy

W 2023r. Sekcja Higieny Pracy rozpowszechniała informacje nt. kampanii „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy - Bezpieczeństwo pracy w świecie cyfrowym” organizowanej przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU-OSHA) zaplanowanej na lata 2023-2025 poprzez zamieszczenie informacji na stronie internetowej.

Celem powyższej kampanii jest podniesienie świadomości na temat wyzwań i możliwości związanych z BHP i technologiami cyfrowymi, a także na temat konieczności zarządzania nimi w sposób, który wspiera ograniczanie ryzyka zawodowego i zapobieganie zagrożeniom.

Ponadto Sekcja Higieny Pracy współuczestniczyła w kreowaniu polityki promocji zdrowia w środowisku pracy. Na stronie internetowej PSSE w Chorzowie opublikowano komunikaty, informacje nt. zagrożeń środowiska pracy. W marcu 2023r. zamieszczono materiały edukacyjne dot. pyłów drewna oraz dopuszczalnego stężenia w materiale biologicznym.

Natomiast w październiku 2023r. zamieszczono na stronie internetowej PSSE Chorzów Stanowisko Międzyresortowej Komisji ds. NDS i NDN dotyczące przedłużenia o 3 lata okresu przejściowego dla wartości dopuszczalnego stężenia tlenu azotu na poziomie 2,5 mg/m³ w sektorze górnictwa podziemnego i budowy tuneli.

Nawiązując do art. 23e ust. 3 ustawy z dnia 29 listopada 2000r. - Prawo atomowe zobowiązującego organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej do udzielania porad i informacji w zakresie narażenia na radon, pracownicy Sekcji Higieny Pracy poprzez udzielanie porad i informacji podnoszą świadomość społeczeństwa w tym zakresie.

W 2023r. w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie funkcjonował Punkt Informacyjny - Konsultacyjny dla osób uzależnionych od środków zastępczych tzw. „dopalaczy”

i ich rodzin z terenu Świętochłowic. Celem działania punktu jest udzielenie wsparcia osobom zażywającym środki zastępcze tzw. „dopalaczy” chcących zerwać z nałogiem, a także członkom ich rodzin poprzez udzielanie informacji dot. poradni i ośrodków stacjonarnych zajmujących się leczeniem uzależnienia.

Pracownicy Sekcji Higieny Pracy we współpracy z Oświatą Zdrowotną współuczestniczyli również w nadzorze nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy. W trakcie kontroli z zakresu higieny pracy w zakładach pracy z terenu Świętochłowic oceniono realizację zapisów w/w ustawy przez pracodawców. Wskazywano na obowiązek przestrzegania zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych. We wszystkich skontrolowanych zakładach ustawa jest przestrzegana.

5.10 Nadzór nad środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi /Sekcja Higieny Pracy

W 2023r. Sekcja Higieny Pracy przy współpracy z Komendą Miejską Policji w Świętochłowicach prowadziła monitoring rynku produktów w celu identyfikacji podmiotów, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że wprowadzają do obrotu środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne. W związku z pismem Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego Sekcja Higieny Pracy prowadziła również monitoring obiektów udostępniających na rynku produkty na bazie konopi zawierających w swoim składzie substancje THC-P (tetrahydrokannabiforol) lub HHC-P (heksahydrokannabiforol).

W związku z powyższym Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła czynności kontrolne w podmiocie mającym w swojej ofercie sprzedażowej produkty konopne (sprzedaż za pomocą strony internetowej poprzez własny sklep internetowy) - nie stwierdzono wprowadzania do obrotu.

Na terenie Świętochłowic nie ujawniono obiektów, w których dochodziłoby do wprowadzania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych oraz produktów konopnych zawierających w swoim składzie substancje THC-P lub HHC-P.

W roku 2023 nie stwierdzono zatruc środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną - brak zgłoszeń podmiotów leczniczych z terenu Świętochłowic do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie zatruc/ podejrzeń zatruc.

W ostatnim dniu każdego miesiąca do Prokuratury Rejonowej w Chorzowie przekazywane są informacje dotyczące nadzoru nad środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz liczba zgłoszonych przed podmioty lecznicze przypadków podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

6. Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży - ocena stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów oświatowo-wychowawczych w Świętochłowicach za rok 2023

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży sprawowała nadzór nad przestrzeganiem wymagań higieniczno-zdrowotnych w obiektach nauczania i wychowania oraz wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

6.1. Nadzór nad obiektami/NS-HD

Na terenie Świętochłowic w 2023 r. nadzorem objętych było 48 obiektów stałych oraz 5 turnusów wypoczynku.

Bieżący nadzór sanitarny nad przestrzeganiem przepisów higienicznych i sanitarnych w środowisku dziecięco-młodzieżowym prowadzony był w:

- ✓ żłobkach i klubach dziecięcych - 12
- ✓ przedszkolach i innych formach
wychowania przedszkolnego - 15
- ✓ szkołach podstawowych - 6
- ✓ liceach ogólnokształcących - 1
- ✓ zespołach szkół - 5
- ✓ placówkach wsparcia dziennego - 6
- ✓ placówkach wychowania pozaszkolnego - 1
- ✓ placówkach rekreacyjnych - 1

Przeprowadzono łącznie 61 kontroli sanitarnych, w tym:

- ✓ w placówkach szkolno-wychowawczych - 57
- ✓ w placówkach sezonowych - 4

Bieżący nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi prowadzony był ze zwróceniem szczególnej uwagi na zapewnienie właściwych warunków higieniczno-zdrowotnych i bezpieczeństwa pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach.

Przedmiotem czynności kontrolnych prowadzonych w placówkach była:

- ✓ ocena warunków do utrzymania higieny osobistej przez dzieci i młodzież w tym:
 - zapewnienie stałego dopływu bieżącej ciepłej wody do mycia rąk
 - zapewnienie wystarczającej ilości środków myjących
- ✓ nadzór nad warunkami do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach oraz nad stanem technicznym boisk szkolnych, a także placów zabaw w przedszkolach
- ✓ ocena ciężaru tornistrów uczniów klas IV - VI
- ✓ ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii
- ✓ posiadanie przez placówki certyfikatów zgodności z Polska Normą na meble edukacyjne

- ✓ nadzór nad przechowywaniem i stosowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin
- ✓ ocena procesu nauczania - uczenia się w szkołach podstawowych
- ✓ monitorowanie podczas bieżących kontroli funkcjonowania oczyszczaczy powietrza w placówkach oświatowo-wychowawczych: żłobkach, klubach dziecięcych, przedszkolach
- ✓ pomiary i odczyty temperatury w pomieszczeniach placówek
- ✓ działania w zakresie profilaktyki wad wzroku u dzieci i młodzieży
- ✓ ocena przygotowania szkół do nowego roku szkolnego
- ✓ ocena akcji wypoczynku dzieci i młodzieży

6.1.1. Żłobki i kluby dziecięce

Na terenie Świętochłowic funkcjonowało 7 żłobków i 5 klubów dziecięcych (ogółem 12), z których 7 skontrolowano, gdzie zapewniono opiekę dla 133 dzieci. Skontrolowane placówki funkcjonowały w budynkach przystosowanych do tego celu, budynki utrzymane były w dobrym stanie technicznym.

W skontrolowanych żłobkach warunki do utrzymania higieny osobistej były prawidłowe, miały dostęp do bieżącej ciepłej wody oraz były wyposażone w środki do higieny osobistej.

Ogółem w tej grupie obiektów, w 2 placówkach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące bieżącego stanu sanitarnego w wyniku czego podczas kontroli na zarządzających placówkami nałożono 2 mandaty karne na kwotę 200 zł.

6.1.2. Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego

W roku 2023 r. skontrolowano 14 przedszkoli, które funkcjonowały w budynkach przystosowanych do tego celu. W placówkach tych opiekę oraz naukę otrzymało 1178 dzieci. Wszystkie przedszkola były w dobrym stanie technicznym i sanitarno-higienicznym za wyjątkiem 1 przedszkola, gdzie stwierdzono zły stan techniczny. Wydano decyzję administracyjną.

We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewnione były prawidłowe warunki do utrzymania higieny osobistej. Pomieszczenia sanitarne wyposażone były w środki higieny osobistej (mydło, papier, ręczniki), dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody przy wszystkich umywalkach zapewniony. Urządzenia w prawidłowym stanie technicznym.

6.1.3. Szkoły

W roku 2023 skontrolowano 12 placówek, spośród 13 znajdujących się pod nadzorem. W placówkach tych opiekę oraz naukę otrzymało 2615 dzieci i młodzieży. Wszystkie szkoły funkcjonowały w budynkach do tego przystosowanych. Zły stan technicznych stwierdzono w 1 placówce tj. 8,3 %. W pozostałych szkołach zapewnione były prawidłowe warunki do utrzymania higieny osobistej tj. ciepła bieżąca woda, mydło w dozownikach, ręczniki papierowe oraz papier toaletowy.

W trakcie kontroli bloków sportowych szczególną uwagę zwrócono na problem niewykorzystywania umywalni i natrysków po planowanych zajęciach wychowania fizycznego. Mimo, że warunki do utrzymywania higieny osobistej były dobre, dzieci i młodzież nie korzystały z nich systematycznie, a wręcz sporadycznie.

W roku 2023 spośród skontrolowanych szkół 5 posiadało substancje chemiczne i ich mieszaniny. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przechowywania oraz oznakowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Substancje chemiczne i ich mieszaniny były oznakowane w sposób widoczny i umożliwiający ich identyfikację oraz posiadały karty charakterystyki.

W roku 2023 dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów. Skontrolowano 3 szkoły, 25 oddziałów, gdzie zmierzono 380 uczniów. Wszyscy uczniowie korzystali z dostosowanych do wzrostu stanowisk prac. Dyrektorzy dużą uwagę przywiązują do prawidłowych stanowisk pracy uczniów przede wszystkim w klasach młodszych. W klasach starszych, gdzie obowiązuje system klasopracowni, co wiąże się z przemieszczaniem się uczniów znacznie utrudnione jest dostosowanie mebli do zasad ergonomii.

Na 8 skontrolowanych szkół w 6 odsetek mebli edukacyjnych posiadających certyfikaty zgodności z Polską Normą wyniósł 100%, powyżej 50% mebli z certyfikatami stwierdzono w 1 szkole, do 50% mebli z certyfikatami stwierdzono również w 1 szkole.

W 2023 roku pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Chorzowie przeprowadzili ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w 13 oddziałach 2 placówek szkolnych, w których badaniom poddano 254 uczniów. Zgodnie z arkuszem badań w tym zakresie stwierdzono, że waga tornistra szkolnego do 10% masy ciała ucznia wyniosła u 118 uczniów, w zakresie 10-15% masy ciała ucznia wyniosła u 218 uczniów, w zakresie większym niż 15% masy ciała ucznia u 36 uczniów. W wyniku stwierdzonych uchybień w powyższym zakresie dyrektorów placówek zobowiązano do wdrożenia działań naprawczych, w tym przeprowadzenia działań edukacyjnych skierowanych do uczniów i rodziców dzieci w przedmiocie problemu ciężkich tornistrów/plecaków.

Jednym z zadań w ramach nadzoru nad warunkami higieny procesu nauczania i wychowania jest ocena tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych.

Oceniono 93 rozkłady z 6 szkół. Analiza rozkładów zajęć wykazała, że były one prawidłowo konstruowane z zachowaniem zasady, że zajęcia rozpoczynają się o stałej porze przy czym różnica pomiędzy dniami nie jest większa niż 1 godzina i różnice liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie są większe od 1 godziny. W trakcie kontroli stwierdzono, że 2 rozkłady w 1 szkole, były niezgodne z zasadami pracy umysłowej ucznia. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nie uwzględnienia w dwóch rozkładach zajęć możliwości psychofizycznych uczniów w podejmowaniu intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia tj. matematyka na ostatnich godzinach lekcyjnych.

Ponadto dokonano oceny sprawowania opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach. W skontrolowanych szkołach gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej były w obiekcie do własnej dyspozycji.

W trakcie kontroli stwierdzono, że w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej zapewniony był dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz mydła w płynie, ręczników papierowych i środków do dezynfekcji rąk. Ściany przy umywalkach były zabezpieczone przed zawilgoceniem.

Gabinety były w dobrym stanie sanitarno-technicznym i wyposażone w niezbędny sprzęt medyczny oraz instrukcje do udzielenia pomocy medycznej.

6.1.4. Placówki wypoczynku dzieci i młodzieży

Na nadzorowanym terenie organizowany był wypoczynek w miejscu zamieszkania, w placówkach całorocznych będących pod stałym bieżącym nadzorem.

W 2023 r. zorganizowany był wypoczynek letni i zimowy w tym 2 turnusy zimą oraz 3 turnusy latem.

W trakcie trwania wypoczynku zimowego przeprowadzono 2 kontrole i również 2 kontrole w trakcie wypoczynku letniego. W skontrolowanych placówkach zapewnione były prawidłowe warunki sanitarno-higieniczne.

6.2. Podsumowanie/NS-HD

Prowadzony nadzór w roku 2023 pozwala stwierdzić, iż stan techniczny obiektów utrzymuje się na podobnym poziomie jak w latach ubiegłych. Decyzje wydane na nieprawidłowości realizowane są sukcesywnie. Zakres prac związany z poprawą warunków technicznych w szkołach, w poszczególnych placówkach był zróżnicowany, w jednych szkołach przeprowadzono remonty, w innych doprowadzono do właściwego stanu sanitarnego jedynie najbardziej zniszczone sale i wykonywano najpilniejsze prace. Liczba placówek posiadających nowe ergonomiczne wyposażenie do sal lekcyjnych jest zadawalająca. Niepokojącym zjawiskiem pozostają nie wątpliwie problemy o charakterze higienicznym, związane ze stwierdzonymi przypadkami wszawicy. Są to problemy delikatne, a skuteczność działań w dużej mierze zależy od odpowiedzialności rodziców i chęci współpracy z placówkami. Działania podejmowane przez dyrektorów placówek we współpracy z rodzicami i pielęgniarkami nie są całkowicie skuteczne, ze względu na powtarzające się zakażenia. W placówkach wdrażane są procedury wewnętrzne na wypadek wystąpienia chorób zakaźnych lub pasożytniczych.

7. Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowana jest w oparciu o art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i polega na prowadzeniu działań o charakterze profilaktycznym. Działania te mają na celu zapobieganie powstawaniu zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi. Do zadań Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego należy m.in.:

- ✓ udział (pod względem wymagań sanitarno – higienicznych) w postępowaniu dotyczącym przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- ✓ uczestniczenie (pod względem wymagań sanitarno – higienicznych) w postępowaniu w sprawie oddziaływania na środowisko inwestycji mogących znacząco pogorszyć stan środowiska,
- ✓ uzgadnianie warunków zabudowy/warunków realizacji inwestycji celu publicznego,
- ✓ przeprowadzanie kontroli obiektów w trakcie budowy, przebudowy lub rozbudowy oraz po ich zakończeniu (w celu stwierdzenia zgodności wykonania obiektu z zatwierdzonym projektem budowlanym/technologicznym),
- ✓ opiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- ✓ wydawanie innych wymaganych przepisami szczególnymi opinii i zgód, uzyskiwanych w procesie inwestycyjnym.

Powyższe zadania polegają na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania, lokalizacji, opracowywania dokumentacji projektowych oraz podczas realizacji zamierzeń inwestycyjnych.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego zajmowane są na wniosek zainteresowanych podmiotów/inwestorów lub w związku z wystąpieniem organów prowadzących postępowanie administracyjne. Rozpatrywane wnioski dotyczą głównie odbiorów obiektów oraz oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

7.1. Wydawanie stanowisk w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

- ✓ w 2023 roku wydano dwa uzgodnienia w formie opinii sanitarnej dotyczące planów zagospodarowania przestrzennego dla miasta Świętochłowice (tyle samo co w roku poprzedzającym). Nie sporządzono żadnej opinii sanitarnej dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. ponadto w roku 2023 nie dokonano odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- ✓ w Mieście Świętochłowice projektami zmiany planów zagospodarowania przestrzennego objęto obszar o powierzchni około 117,1 ha (co stanowi 8,8% powierzchni miasta),
- ✓ w rozpatrywanych sprawach zwracano uwagę na zdrowie ludzi, gospodarkę wodno – ściekową, odpady, ochronę środowiska gruntowo – wodnego, ochronę powietrza atmosferycznego, ochronę przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym oraz na rozmieszczenie obszarów o określonym przeznaczeniu (np. bliskość terenów przemysłowych i mieszkalnych, obecność obszarów zieleni izolacyjnej, stref buforowych),
- ✓ rozpatrywane plany zagospodarowania przestrzennego zmieniały przeznaczenie obszarów przede wszystkim pod tereny zabudowy o charakterze mieszkalnym, usługowym i produkcyjnym.

Zapisy dotyczące przeznaczenia terenów były prawidłowe i nie sprawiały problemów przy uzgadnianiu uwarunkowań środowiskowych dla planowanych przedsięwzięć. Jeden z planów zaopiniowano z zastrzeżeniami. Uwagi dotyczyły m.in. konieczności wprowadzenia zapisu zakazującego lokalizowania zabudowy mieszkaniowej w pierwszej linii zabudowy od strony ulicy (w celu ochrony ewentualnych mieszkańców przed niekorzystnym wpływem hałasu i zanieczyszczeń powietrza w bezpośrednim otoczeniu głównych ciągów komunikacyjnych miasta). W dokumentach zwracano szczególną uwagę na odpowiednie umiejscowienie poszczególnych obszarów (lokalizacja obszarów mieszkalnych, terenów chronionych w oddaleniu od zabudowy uciążliwej, dróg komunikacji zbiorczej, terenów przemysłowo – produkcyjnych). Zwracano również uwagę na zapisy dotyczące ograniczenia uciążliwości wynikających z charakteru prowadzonych działalności do granic działki zajmowanej przez przedsiębiorstwo oraz na zapisy dotyczące ograniczenia hałasu do poziomów dopuszczalnych (w szczególności dla terenów zabudowy mieszkaniowej/rekreacyjnej). Projekty uchwały wskazywały dopuszczalne poziomy hałasu dla poszczególnych terenów chronionych akustycznie oraz nakazywały ograniczenia wibracji do wartości dopuszczalnych na granicy działki.

Do Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w roku 2023 r. wpłynął jeden wniosek o uzgodnienie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu (w roku 2022 r. wydano jedno postanowienie) – sprawa w dalszym ciągu jest rozpatrywana – dotyczy planowanej inwestycji budowy 19 budynków mieszkalnych jednorodzinnych szeregowych w południowej części Miasta Świętochłowice. Malejąca ilość wpływających wniosków dotyczących uzgadniania warunków zabudowy związana jest z opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla znacznej części Miasta Świętochłowice w latach poprzedzających. Aktualnie, wyłącznie południowa część miasta nie posiada obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

7.2. Uzgadnianie przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych

W 2023 roku nie wydano żadnych uzgodnień w formie opinii sanitarnej dla przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych (podobnie jak w roku 2022 r.). Sześć razy wyrażano opinie odnośnie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz ustalano zakres raportu.

Przy ustalaniu konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, mając na uwadze zdrowie i bezpieczeństwo ludzi, zwracano uwagę przede wszystkim na lokalizację planowanego przedsięwzięcia i jego ewentualne niekorzystne oddziaływanie na najbliższe otoczenie. W związku z powyższym analizowano:

- ✓ zabezpieczenie gruntu przed substancjami niebezpiecznymi (m.in. odpowiednie składowanie materiałów, dostęp do pojemników z sorbentami neutralizującymi wycieki, stosowanie posadzek wyposażonych w system odprowadzania odcieków),
- ✓ postępowanie z odpadami niebezpiecznymi (m.in. sposób segregacji, przechowywania i przekazywania),
- ✓ ochronę powietrza atmosferycznego (stosowanie systemów oczyszczania spalin, filtracji powietrza wywiewanego),
- ✓ odpowiednie odprowadzanie ścieków bytowych, opadowych oraz przemysłowych (m.in. kierowanie ścieków do kanalizacji, stosowanie separatorów substancji ropopochodnych),
- ✓ ochronę przed hałasem (stosowanie technologii obniżającej emisję hałasu, charakterystyka pracy zakładu/instalacji),
- ✓ warunki socjalno – bytowe dla pracowników oraz dostęp do środków ochrony indywidualnej przez zatrudnione osoby,

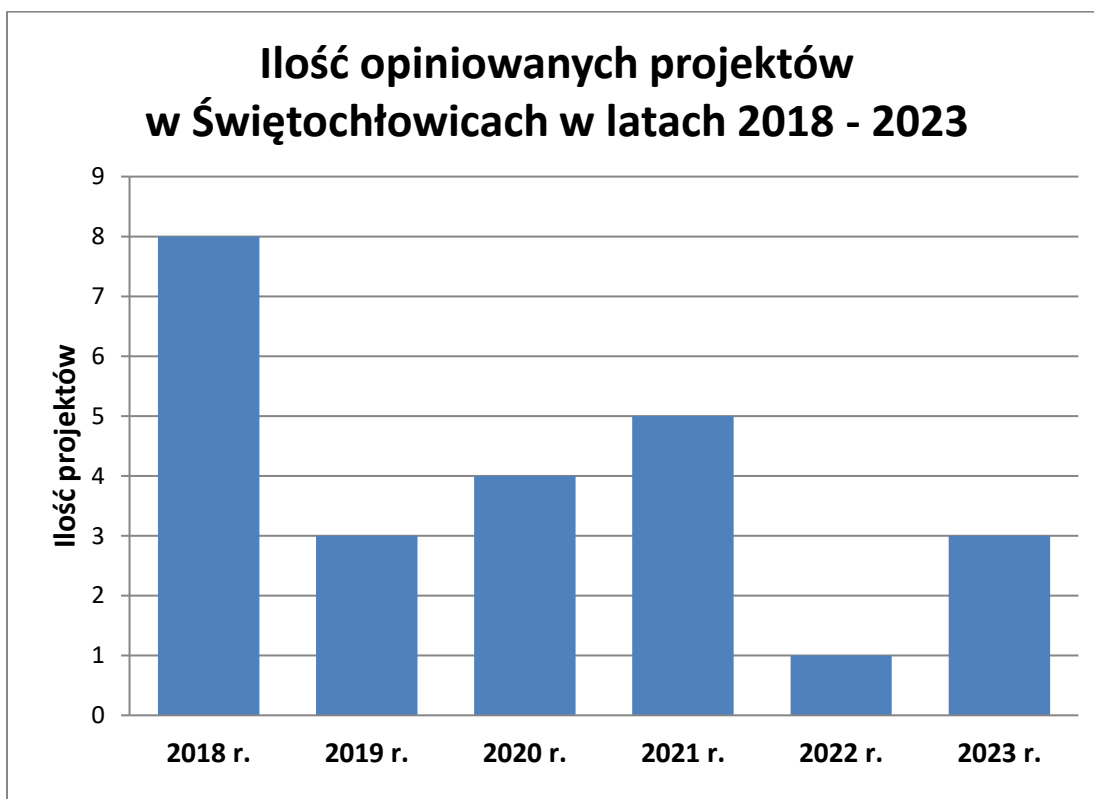
- ✓ stan techniczny używanego sprzętu budowlanego.

7.3. Uzgadnianie dokumentacji projektowych

W 2023 roku uzgodniono 3 dokumentacje projektowe (o dwie więcej niż w roku poprzedzającym). Rozpatrywane wnioski dotyczyły zakładu gastronomicznego, placówki oświatowej - żłobka oraz zakładu fryzjerskiego. Podczas weryfikacji dokumentacji projektowej zwracano uwagę na usytuowanie pomieszczeń, ich prawidłowe wykończenie, dostęp do niezbędnych punktów wodnych, zastosowane rozwiązania instalacyjne (w szczególności związane z wentylacją mechaniczną – wydajność instalacji, sposób podłączenia okapu gastronomicznego, lokalizacja wyrzutni i czerpni powietrza) oraz warunki socjalno – sanitarne.

W trakcie opiniowania dokumentacji projektowych nie napotymano większych trudności w ich uzgadnianiu. Niezgodności z wymogami higieniczno – sanitarnymi wyjaśniano bezpośrednio z projektantem lub inwestorem (niezgodności te dotyczyły m.in. braku wyczerpującego opisu technicznego i technologicznego czy braku niezbędnych punktów wodnych). Nie było przypadku negatywnego uzgodnienia projektu.

Na wykresie poniżej (rysunek 1) przedstawiono ilość wydanych opinii sanitarnych na przestrzeni ostatnich 6 lat. W 2023 odnotowano wzrost ilości uzgodnionych dokumentów, co nie koreluje ze spadkiem ilości dokonanych odbiorów (ilość ta znacznie spadła – rysunek 3). Ogólnie ilość uzgadnianych dokumentacji projektowych utrzymuje się na niskim poziomie od wielu lat.

Rysunek 12 Opinie dotyczące projektów w latach 2018 – 2023

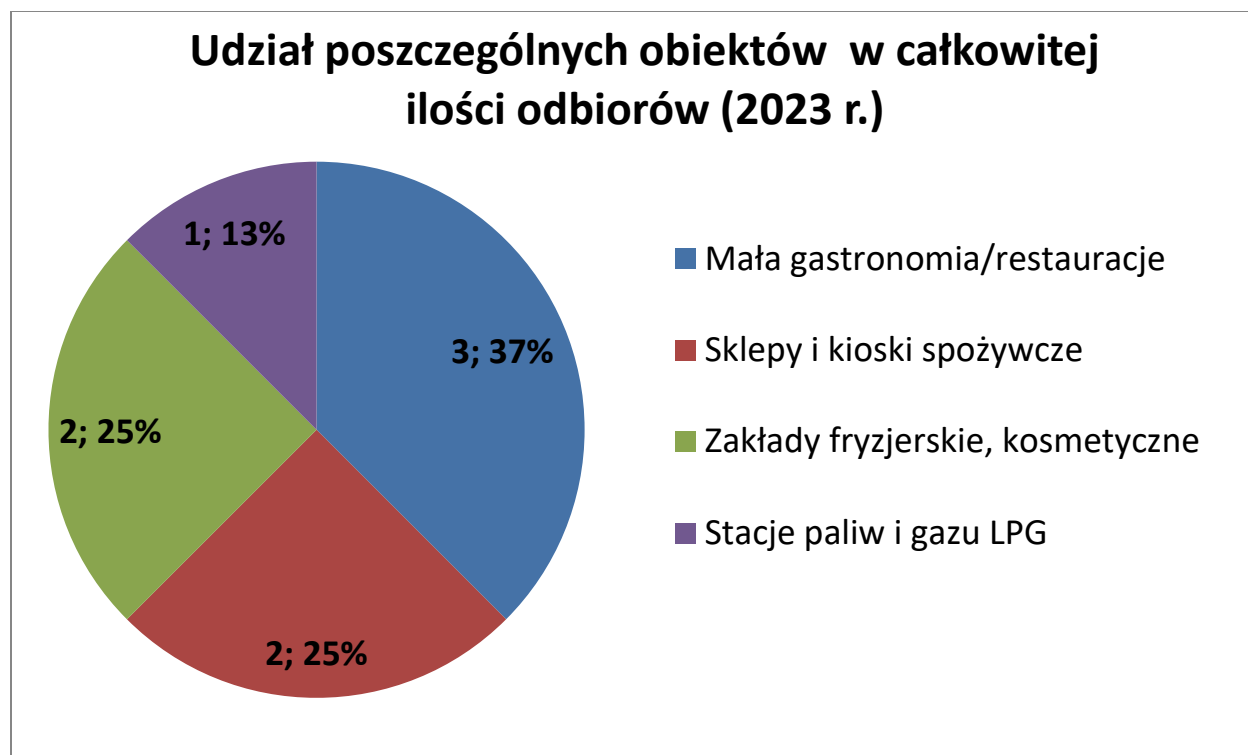
7.4. Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

W 2023 r. wydano 8 opinii dopuszczających do użytkowania nowe bądź zmodernizowane placówki (o 10 mniej niż w roku poprzedzającym), co wiązało się z przeprowadzeniem 8 kontroli. W Świętochłowicach nie dokonano rekontroli – wszystkie odbiory były wykonane bez stwierdzenia nieprawidłowości. Opinie pozytywne zostały wydane przede wszystkim dla takich obiektów jak: zakłady gastronomiczne (o udziale 37% wszystkich obiektów), sklepy i kioski spożywcze (o udziale 25% wszystkich obiektów), zakłady fryzjersko – kosmetyczne (25% wszystkich obiektów dla których dokonano odbioru) oraz stacje paliw i gazu LPG (13 % wszystkich obiektów dla których dokonano odbioru).

Przeprowadzane kontrole obiektów (odbory) miały na celu sprawdzenie, czy nowy zakład został przekazany do użytkowania w stanie zapewniającym możliwość utrzymywania w nim właściwych warunków sanitarnych. Podczas czynności odbiorowych kontrolowano między innymi: zgodność wykonania lokalu/budynku z przedłożonym projektem, prawidłowość układu funkcjonalnego pomieszczeń, warunki wymiany powietrza, jego wilgotności i temperatury, poziom natężenia oświetlenia, poziom hałasu, jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, postępowanie z odpadami i ściekami itp.

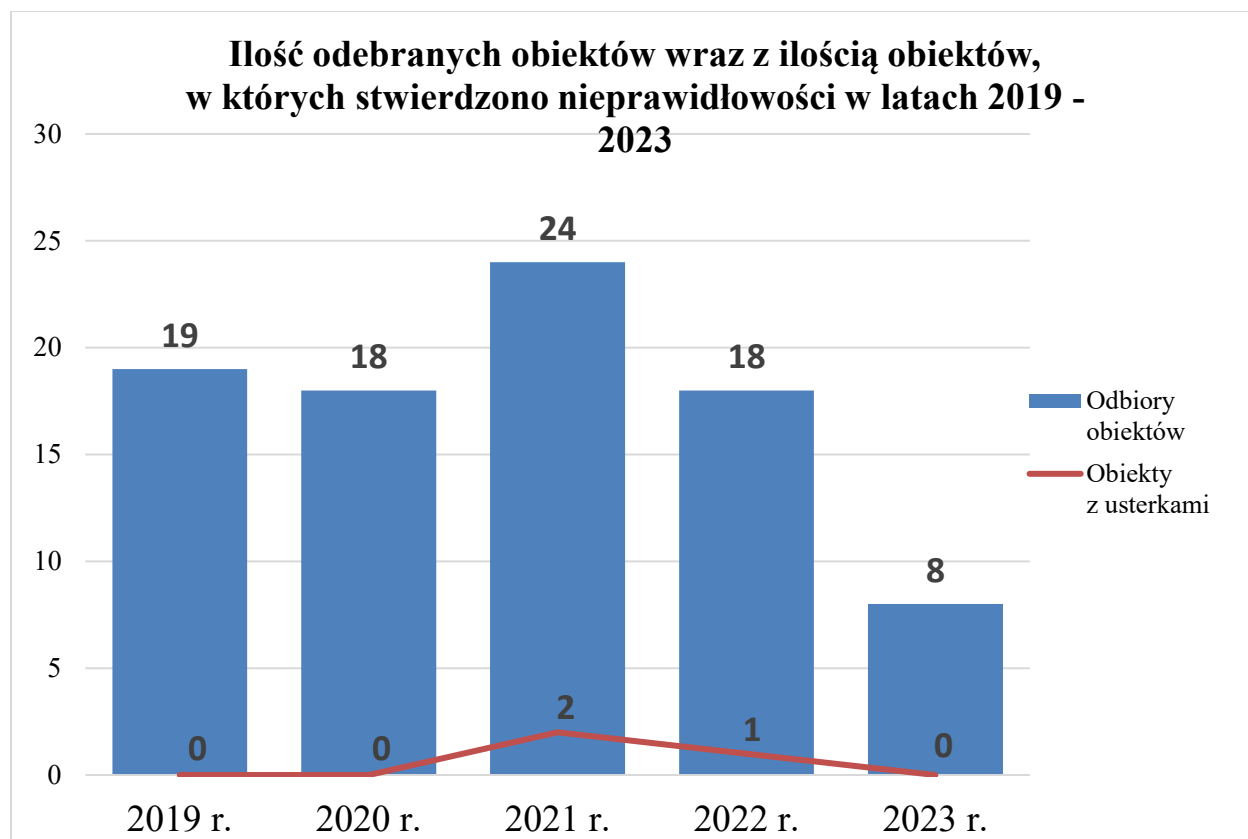
Większość obiektów było przygotowanych do odbioru zgodnie z zaopiniowanym projektem oraz wymogami higieniczno – sanitarnymi. Żaden obiekt nie wymagał powtórnej kontroli przed dopuszczeniem do użytkowania. Podczas kontroli zaobserwowano, iż z biegiem lat dochodzi do podnoszenia standardów w zakresie wykonawstwa obiektów i stosowanych materiałów budowlanych. Coraz częściej lokale wyposażane są w nowoczesne sprzęty, stosowane są w nich wydajne systemy wymiany powietrza (wentylacje mechaniczne z rekuperacją), w obiektach montowane są klimatyzatory oraz profesjonalne okapy gastronomiczne.

Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów dla Świętochłowic przedstawiono na wykresie poniżej (rysunek 2):

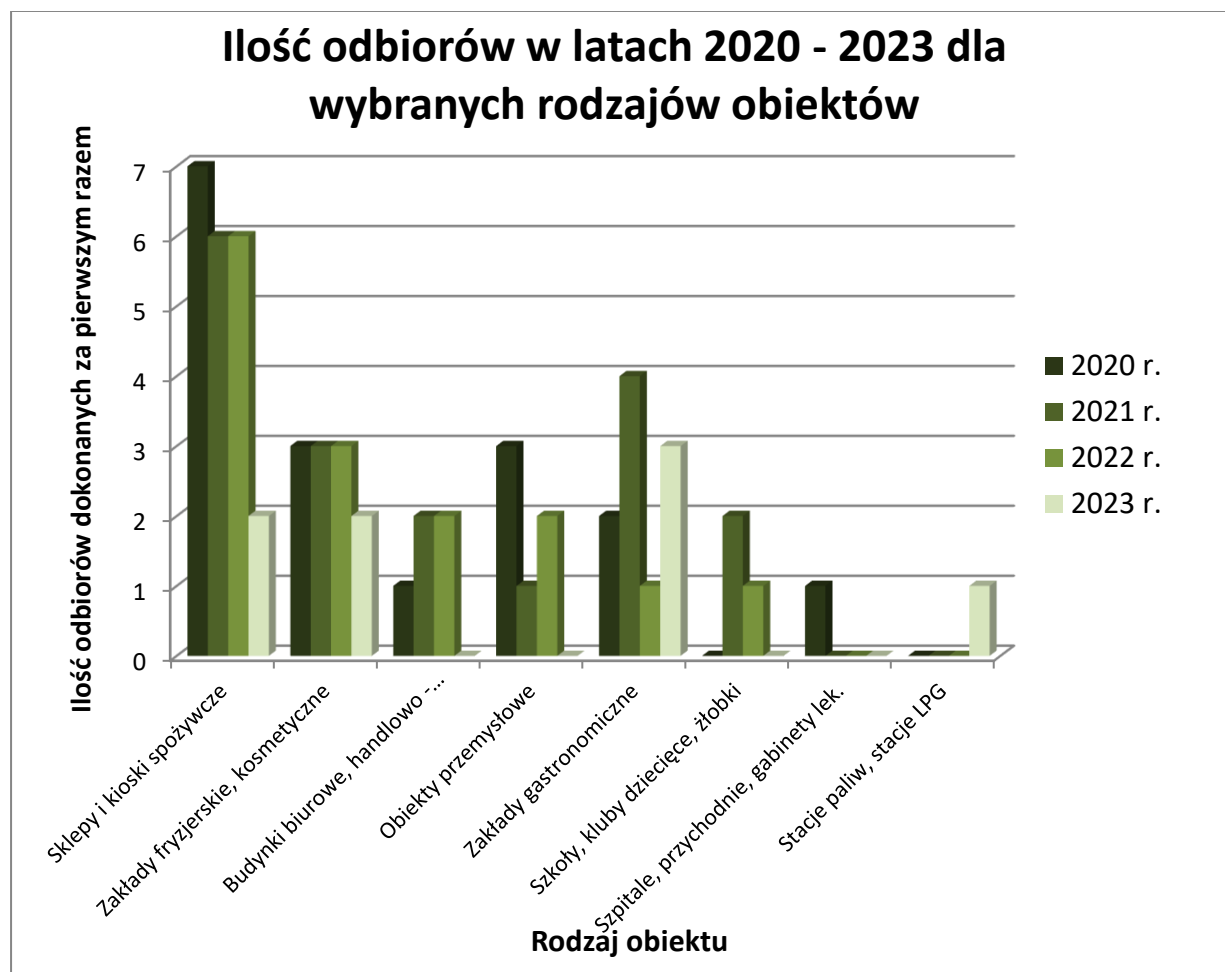
Rysunek 13 Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów w Świętochłowicach

Poniżej przedstawiono ilość odbieranych obiektów na przestrzeni ostatnich pięciu lat wraz z podaniem ilości zakładów, w których stwierdzono nieprawidłowości (rysunek 3). W roku sprawozdawczym zaobserwowany znaczny spadek odbiorów w Świętochłowicach. W stosunku do roku 2022 jest to spadek o ok. 44 %. Nie dokonano odbiorów, w których stwierdzono by nieprawidłowości. Wszystkie kontrole nie budziły zastrzeżeń, obiekty były przygotowane zgodnie z obowiązującymi przepisami i przedstawionymi dokumentami.

Rysunek 14 Ilość odebranych obiektów/obiektów z usterkami w latach 2019 – 2023

Na wykresie poniżej (rysunek 4) przedstawiono zmiany w ilości odbieranych obiektów dla poszczególnych kategorii na przestrzeni ostatnich czterech lat. Można zaobserwować, że w 2023 roku nastąpił wzrost ilości odbiorów zakładów gastronomicznych. Znacznie zmniejszyła się ilość odbiorów sklepów/kiosków spożywczych i zakładów fryzjersko – kosmetycznych. W porównaniu do 2022 r. nie dokonano żadnych odbiorów obiektów przemysłowych, biurowych i służby zdrowia.

Rysunek 15 Ilość odbiorów w latach 2020 – 2023 dla wybranych rodzajów obiektów

8. Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej

Działalność Samodzielnego Stanowiska Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej realizowana jest w oparciu o art. 6 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia a także z sytuacji epidemiologicznej kraju i potrzeb zdrowotnych ludności. Zgodnie z art. 6 ustawy Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjuje, organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych, a w szczególności:

- ✓ inicjuje i wytycza kierunki przedsięwzięć zmierzających do zaznajamiania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowania zasad higieny i racjonalnego żywienia, metod zapobiegania chorobom oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy,
- ✓ pobudza aktywność społeczną do działań na rzecz własnego zdrowia,
- ✓ udziela porad i informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi,
- ✓ ocenia działalność oświatowo-zdrowotną prowadzoną przez szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze, szkoły wyższe oraz środki masowego przekazywania, podmioty lecznicze oraz inne podmioty, instytucje i organizacje, a także udziela im pomocy w prowadzeniu tej działalności.

8.1. Działania z zakresu kształtowania zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób zakaźnych dla ogółu społeczeństwa

W 2023 roku Oświata Zdrowotna realizowała następujące akcje profilaktyczne skierowane do ogółu społeczeństwa w tym do uchodźców z Ukrainy których tematyka dotyczyła:

- ✓ znaczenia szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych w tym Kampania informacyjno-edukacyjna „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, #UnitedInProtection, Szczepienia HPV
- ✓ profilaktyki uzależnień od tytoniu, alkoholu i środków psychoaktywnych
- ✓ profilaktyki HIV/AIDS
- ✓ profilaktyki czerniaka
- ✓ profilaktyki zatruc grzybami
- ✓ profilaktyki chorób odkleszczowych w tym Kampania informacyjno-edukacyjna „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”
- ✓ profilaktyka wszawicy
- ✓ profilaktyki chorób nowotworowych
- ✓ obchody Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach
- ✓ profilaktyki zachorowań na grype, COVID-19 w tym działania edukacyjne dot. prawidłowej higieny rąk
- ✓ promowania zasad prawidłowego żywienia w tym Kampania EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”
- ✓ promowania zdrowego stylu życia

Działania były organizowane przez Oświatę Zdrowotną przy współpracy z Urzędem Miejskim w Świętochłowicach, Komendą Miejską Policji w Świętochłowicach, Komendą Straży Miejskiej w Świętochłowicach, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji „Skalka” w Świętochłowicach, Centrum Kultury Śląskiej, Centrum Integracji Społecznej, Miejskimi Bibliotekami, przedszkolami i szkołami, placówkami medycznymi, ośrodkiem pomocy społecznej, Domem Złotej Jesieni, Muzeum Powstań Śląskich, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Spółdzielnią Mieszkaniową „Matylda”, Gryfnym Patrolem Świętochłowice, Klubem Kyokushin Karate. Polegały na organizacji akcji profilaktycznych, stanowisk informacyjno-edukacyjnych, dystrybucji materiałów edukacyjnych, organizowaniu ekspozycji form wizualnych, tworzeniu własnych relacji multimedialnych oraz pomocy dydaktycznych, organizacji szkoleń, konferencji, upowszechnianiu informacji za pośrednictwem strony internetowej i portali społecznościowych.

8.2. Programy i akcje edukacyjne dla przedszkoli

W 2023 roku w przedszkolach realizowane były następujące programy i akcje:

- ✓ Program pt. **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”** –mający na celu kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród dzieci poprzez promocję zbilansowanej i urozmaiconej diety, niskoprzetworzonej, ekologicznej żywności oraz właściwych nawyków w zakresie higieny. Edukacją objęto 170 dzieci z Świętochłowic.
- ✓ Program pt. **„Klub Zdrowego Przedszkolaka”** mający na celu wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez propagowanie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia. Edukacją objęto 227 dzieci z Świętochłowic.
- ✓ Program pt. **„Czyste powietrze wokół nas”** -Celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Edukacją objęto 169 dzieci ze Świętochłowic.
- ✓ Wojewódzka Kampania informacyjno-edukacyjna pt. **„Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”** której celem jest propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, zwiększenie społecznej świadomości w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze oraz zwiększenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu. Edukacją objęto 69 dzieci ze Świętochłowic.
- ✓ Wojewódzka akcja informacyjno-edukacyjna pt. **„Wirusoochrona”** mająca na celu wzmocnienie działań przeciwepidemicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych poprzez przeprowadzenie zajęć profilaktycznych, przypominających o przestrzeganiu podstawowych zasad higieny oraz zwrócenie uwagi na znaczącą rolę higieny jako podstawowego środka zapobiegania przenoszenia się wirusów.
- ✓ Wojewódzka akcja informacyjno-edukacyjna **„Zaszczep w sobie chęć szczepienia”** - celem akcji było podniesienie wiedzy nt. szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych oraz korzyści wynikających ze szczepień. Edukacją objęto 115 dzieci z Świętochłowic.
- ✓ Profilaktyka pedikulozy.

W interwencjach programowych wzięło udział ogółem **566** dzieci. Wszystkie placówki zostały poinformowane o celach i założeniach programów. W ramach programów i akcji nieprogramowych organizowano szkolenia, udzielano porad i przekazywano materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

8.3. Programy i akcje edukacyjne dla szkół podstawowych

W 2023 roku szkoły podstawowe realizowały następujące programy i akcje:

- ✓ Program pt. „**Smak życia – czyli debata o dopalaczach**” – mający na celu dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami. Edukacją objęto 391 uczniów z Świętochłowic i 25 rodziców.
- ✓ Program pt. „**Bieg po zdrowie**” – program mający na celu opóźnienie lub zapobieżenie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. Edukacją objęto 342 uczniów z Świętochłowic i 298 rodziców.
- ✓ Program pt. „**Trzymaj Formę**” – program mający na celu edukację w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Edukacją objęto 1209 uczniów z Świętochłowic i 386 rodziców.
- ✓ Wojewódzka Kampania informacyjno-edukacyjna „**Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy**”- której celem jest propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, zwiększenie społecznej świadomości w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze oraz zwiększenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu.
- ✓ Akcja edukacyjna „**Lekki tornister**” – zwrócenie uwagi na profilaktykę układu ruchu oraz wad postawy.
- ✓ Kampania informacyjno-edukacyjna „**#Nowe narkotyki #Nowe zagrożenia**”.
- ✓ Akcja „Bezpieczne ferie 2023”.
- ✓ Akcja „Bezpieczne wakacje 2023”.

W programach edukacyjnych ogółem wzięło udział **1942** uczniów i **709** rodziców. Placówki zaopatrzone w materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

8.4. Programy i akcje edukacyjne dla szkół ponadpodstawowych

W 2023 r. do młodzieży **szkół ponadpodstawowych** skierowano następujące działania

- ✓ **Program pt. „ARS – czyli jak dbać o miłość”** - Celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Edukacją objęto 333 uczniów z Świętochłowic.
- ✓ **Program pt. „Podstępne WZW”**- Celem programu edukacyjnego „Podstępne WZW” jest upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Edukacją objęto 392 uczniów z Świętochłowic i 377 rodziców.
- ✓ **Program pt. „Znamie! Znam je ?”** – Głównym celem programu jest upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Edukacją objęto 585 uczniów z Świętochłowic i 511 rodziców.
- ✓ **Program „Wybierz życie pierwszy krok”** dot. profilaktyki zakażeń HPV i raka szyjki macicy. Edukacją objęto 267 uczniów i 143 rodziców.
- ✓ Kampanię informacyjno-edukacyjną „**#Nowe narkotyki #Nowe zagrożenia**”.
- ✓ Wojewódzką akcję informacyjno-edukacyjną pt. „**Zaszczep w sobie chęć szczepienia**”- celem akcji było podniesienie wiedzy nt. szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych oraz korzyści wynikających ze szczepień.

- ✓ Wojewódzka Kampania informacyjno-edukacyjna **pt. „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”**- której celem jest propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, zwiększenie społecznej świadomości w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze oraz zwiększenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu.
- ✓ Akcja „Bezpieczne ferie 2023”.
- ✓ Akcja „Bezpieczne wakacje 2023”.
- ✓ Obchody Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach.
- ✓ Obchody Światowego Dnia AIDS w tym Kampania **„Warto wiedzieć o HIV i AIDS”**.

W programach ogółem wzięło udział **1577** uczniów i **1031** rodziców. Placówki zaopatrzone w materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

8.5. Działania w mediach społecznościowych, Twitter, Facebook oraz stronie internetowej

Ogromną rolę w przekazywaniu informacji związanych z promocją zdrowia odegrały działania prowadzone w mediach społecznościowych Facebook i Twitter oraz na stronie internetowej PSSE w Chorzowie. Na bieżąco zamieszczane i udostępniane były ważne ostrzeżenia publiczne, posty Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach, posty promujące aktualne kampanie informacyjno-edukacyjne, zasady profilaktyki, zachęcające do szczepień, testowania się, a także relacje z przeprowadzanych lokalnie działań informacyjno-edukacyjnych.

Do najciekawszych akcji, działań profilaktycznych przeprowadzonych na terenie Miasta Świętochłowice należą:

- ✓ Nawiązanie koalicji w ramach realizacji kampanii informacyjno-edukacyjnej „#Nowe narkotyki- #Nowe zagrożenia”. Dnia 12 kwietnia 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie zaprosił przedstawicieli lokalnych instytucji do współpracy przy realizacji działań edukacyjnych w ramach nowej wojewódzkiej akcji informacyjno-edukacyjnej „#Nowe narkotyki – #Nowe zagrożenia”. W naradzie uczestniczyli Dyrektorzy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Chorzowie i Świętochłowicach, Komendant Miejski Policji w Chorzowie, Komendant Miejski Policji w Świętochłowicach wraz z policyjnymi profilaktykami oraz przedstawicielka Klubu Chorzowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Pokolenie”. W siedzibie Stacji uczestnicy spotkania mieli okazję wymienić się własnymi doświadczeniami i spostrzeżeniami oraz omówić zasady współpracy i aktywnego udziału w planowanych działaniach z zakresu profilaktyki środków psychoaktywnych. Drugie spotkanie koalicjantów odbyło się 22 czerwca br. w Urzędzie Miejskim w Świętochłowicach. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Integracji Społecznej, Straży Miejskiej, Młodzieżowego Domu Kultury, Komendy Miejskiej Policji, Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Przystań” oraz Młodzieżowej Rady Miejskiej.

Zdjęcie 9 Koalicjanci podczas spotkania w siedzibie Stacji

Zdjęcie 10 Spotkanie PPIS w Chorzowie w Urzędzie Miejskim w Świętochłowicach

- ✓ Konferencja dla przedstawicieli podmiotów medycznych. Dnia 21 kwietnia 2023 roku w Centrum Kultury Śląskiej w Świętochłowicach, odbyła się Konferencja pod hasłem „Świadomy Personel=Bezpieczny Pacjent” skierowana do przedstawicieli placówek medycznych: lekarzy, pielęgniarek, położnych, kierowników placówek medycznych, a także Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych woj. śląskiego i delegowanych pracowników Powiatowych Stacji. Konferencję otworzyła pani Aneta Szczęśniak - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie oraz Prezydent Miasta Świętochłowice Pan Daniel Beger, który wraz ze Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym Panem Grzegorzem Hudzikim objęli wydarzenie

honorowym Patronatem. Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem licznie przybyłych uczestników z całego województwa śląskiego co jednoznacznie potwierdziło głęboką potrzebę organizowania tego typu spotkań, które mamy nadzieję było znakomitą okazją do ugruntowania wiedzy, a także impulsem do wprowadzenia nowych rozwiązań, kreowania nowej jakości usług względem pacjentów z zachowaniem zasad bezpieczeństwa w myśl hasła przyświecającego konferencji „Świadomy Personel=Bezpieczny Pacjent”.

Zdjęcie 11 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie podczas otwarcia konferencji „Świadomy Personel=Bezpieczny Pacjent”

Zdjęcie 12 Uczestnicy konferencji „Świadomy Personel=Bezpieczny Pacjent”

- ✓ Spotkanie edukacyjno-profilaktyczne pracowników Oświaty Zdrowotnej z rodzicami. Dnia 11 maja 2023 r. w Szkole Podstawowej nr 4 w Świętochłowicach odbyło się spotkanie edukacyjno-profilaktyczne z rodzicami uczniów najstarszych klas. Pracownicy Oświaty Zdrowotnej przedstawili informacje dotyczące wpływu nowych substancji

psychoaktywnych na zdrowie, zwrócili uwagę jakie sygnały ostrzegawcze mogą wskazywać na zażywanie narkotyków, jakie mogą pojawić się objawy. Podczas spotkania omówiono również coraz częstszy problem związany z odurzaniem się przez młodzież lekami oraz kilkoma substancjami psychoaktywnymi jednocześnie. Dla obecnych opiekunów przedstawiciel Straży Miejskiej w Świętochłowicach zaprezentował tzw. „walizkę profilaktyczną” zawierającą atrapy najbardziej popularnych narkotyków oraz przedmioty służące do ich dystrybucji lub zażywania.

Zdjęcie 13 Spotkanie informacyjno-edukacyjne z rodzicami w SP nr 4 w Świętochłowicach

Zdjęcie 14 Walizka profilaktyczna

- ✓ Prelekcji na temat profilaktyki chorób odkleszczowych dla podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy w Świętochłowicach.

Zdjęcie 15 Otwarcie spotkania w Środowiskowym Domu Samopomocy w Świętochłowicach

- ✓ Stanowiska profilaktyczne Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie podczas letniego cyklu festynów pod hasłem „Dzień sąsiada i rodzicielstwa zastępczego” w Świętochłowicach.

Zdjęcie 16 Warsztaty profilaktyczne z użyciem alko i narkogogli podczas festynu

Zdjęcie 17 Stanowisko profilaktyczne podczas festynu

- ✓ Stanowisko informacyjno-edukacyjne Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie na XII Pikniku Organizacji Pozarządowych w Świętochłowicach.

Zdjęcie 18 Stanowisko profilaktyczne podczas XII Pikniku Organizacji Pozarządowych w Świętochłowicach

- ✓ Wystawa plakatów pt. „Superbakterie Oporniaki”. W związku z Europejskim Dniem Wiedzy o Antybiotykach oraz obchodami Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach zorganizowano w Centrum Kultury Śląskiej w Świętochłowicach wystawę plakatów. Plakaty nawiązywały do problemem narastającej oporności bakterii na antybiotyki. Zainteresowanie było bardzo duże i skłoniło do refleksji nad tym co możemy zmienić

w swoim postępowaniu, aby uchronić się przed rozwojem wielolekoopornych drobnoustrojów.

Zdjęcie 19 Wystawa w Centrum Kultury Śląskiej w Świętochłowicach